

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási-óra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, augusztus 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Venőcélek: Városi ellenzék.**
- Anglia megbocsátott Szerbiának.**
- Országos tisztviselő szövetség.**
- A Gotterhalte és a tulipán.**
- A tótkomlósi pánszlávok.**
- Csárán-ünnep Hemyhársán.**
- A sikkesztő százados adósságai.**
- Szubszenló Szendreynek.**
- Ujítás a telefon-jegyzékben.**
- Megzavart képviselői banket.**
- A tuberkulózis új széruma.**
- Barabás tömeggondnoksága.**
- Dániel Tiber a lippai választóknak.**
- Halálos automobil-baleset.**
- A főispán vizsgálatot tart.**
- A hamistandó-gyár titkaiból.**
- Valparaiso pusztulása.**
- Gyilkos nő és leány.**
- Tárcs: Joconde kisasszony gyássa.**
- Irta: Maurice Montégut.**
- Csarnok: A 16. Irta: Berkes Imre.**

Városi ellenzék.

Arad, augusztus 21.

Valamelyik félhivatalos, a sok közül, megcáfolhatná a költőt. Mert nemcsak valótlan, de egyenesen torz alkotása a fantáziának az az állítás, hogy: rossz időköt élünk, rossz csillagok járnak. A tény ezzel szemben az, hogy kitűnő időköt élünk, s a nemzetre jobb csillagok sohase jártak, mint az ideai augusztusi csillagvilág alkalmával. Minden ellenkező állítás büzlök a rosszakarattól, s azt csak haladóparti részről sugalmazhatták.

S a költővel egy sorsra jut mindenki, aki ellenzéki próbálna lenni. A világ csakhogy nagyot fordult. Valamikor az volt az igazság, hogy ellenzéknek okvetlenül kell lenni, s ha nem lenne, pénzen kellene venni. Ma kétségbe vonják bárkinek is azt a jogát, hogy ellenzéki legyen. Kinek szabad az ellenzék hivatására vállalkozni? A ki a múltban szabadelvű párti volt, annak nem, mert ezzel a régi, bukott rendszert akarja föltámasztani. Az a hatalmat sirja vissza, már pedig annak a mai birtokosok kezéből kikerülni nem szabad. Aki függetlenségi párti, az se lehet ellenzéki, mert köti a program, a pártközi megállapodás, a fegyverszünet, s minden egyéb, a mivel politikust a fejétől lábbujja hegyéig le lehet kötni. Aki ellenzéki tehát, az vagy programszegő, párttűz és jogtalan népszerűséget hajhászó, vagy pedig — haladóparti. Ezzel a megbecstelenítő jelzővel aztán mindenkinek elveszik a kedvét attól, hogy ne érezze jól magát.

Amikor a meglevő, az ezután keletkezhető és a jövőben megszülető ellenzéköt így körülárkolták, szeges dróttal és gyilkos vermekkel tehetetlenné tették, szimpátiikus dolog-e akkor ellenzéköt beszélni, ha

az csak városi is? Ha nem is rokonszenves, vagy illetlen, mégis úgy érezzük, hogy szükséges. Es biztosítani kell már most, hogy a városi ellenzék, a törvényhatóság ellenőrző pártja kialakuljon s hivatását kellően betöltse. Most, mielőtt a közgyűléseken is adoptálni akarnák a politikában bevált rendszert, a nemzeti demokrata-kormány szabadalmát, hogy: tilos az elégedetlenség.

Hát talán eddig nem volt városi ellenzék? Volt. Talán, sőt kétségtelenül kevésbé erélyes, mint aminő a város lompos közigazgatására ráfért volna, de volt. Nem volt egységes, amint a dolog természete szerint nem is lehetett, hanem az érdekek és ügyek szerint változott, de volt. Alakult úgy a függetlenségi párt, mint a szabadelvűpárt tagjai sorából. A szabadelvűpártnak a leggutgesinthebb tagjait is ki lehetett nevelni arra a tudatra, hogy politikai meggyőződésük a városi ügyekre nem köti őket, és az elvi közösség nem lehet ok arra, hogy valakinek javaslatát pártoljuk, holott azt károsnak tartjuk. A városnak a vállalatokkal szemben fölmerült lovagias ügyeiben látszott meg, hogy a szabadelvűpártiak a politikai elvközösség kedvéért se a tanácsnak, se a vállalatok egyes vezetőférfiainak nem voltak hajlandók koncessziókat tenni, — se azt adni.

Most új párt viseli a kormánypárt szerepét és hivatását. Viseli azt, a mint láttuk, a kezdetnek számtalan hibáival és szertelenségeivel. Egy ilyen hibája például: a végtelenségig menő türelmetlenség az ellenkező nézetten levők iránt, az elvek jutalmazásának minden géne nélkül való követelése. A kormánypárt még fiatal, s ha alkalma lesz megöregednie, bizonyára ki fog nőni ezekből a hibákból. De addig ezekkel a kinövészekkel számot kell vetni.

A városi törvényhatóságban az új kormánypárt még egységesen, tömören áll. Nincs kizárva, a mi kívánatos lenne, hogy az új kormánypárt is el fogja különíteni politikai elveit a várospolitikától. De teljességgel nem lehetetlen az se, hogy az új kormánypárt a törvényhatóságban is a közmegelegettséget fogja képviselni, akár kívül, a nagy politikában. Hogy mindent jónak és üdvösnek fog találni, mivel az új korszakban történik, és a mit a tanács az új rendszerben teremt. Vagy ne ezt tegyük föl. Vonjuk vissza, mielőtt illetékes helyen tiltakoznának ellene. Tegyük föl, hogy a tanács, a melynek tagjait mindig a többség választja, s a melyben ennél fogva van némi hajlás a többség felé: a politikai többséghez, az új kormánypárthoz

simulva fogja javaslatait megtenni. Akként irányítja cselekedeteit, hogy az új kormánypártnak tessenek. S miután senki se csalhatatlan, az új kormánypártnak olyasmi is tetszhetik, a mi oktalan, céltalan, vagy igazságtalan. Vegyünk egy harmadik eshetőséget: a vállalatok valamelyikének, ha a legújabb bőrt akarja lenyuzni a város testéről, egyszerűen a kompakt kormánypárthoz kell, akár az elvi közösség révén, akár egyszerű összeköttetéseket fölhasználva, hozzáférközni; s nem lévén ellenzék, nyert ügye volna.

S ez az okoskodás céltalan lenne, ha a függetlenségi párt nem tartaná fenn a múltban követett gyakorlatot, hogy a városi közgyűlések előtt a párthoz tartozó tagokat egyöntetű megállapodásra igyekeznek bírni, vagy legalább alkalmat terít az ily megállapodás alá. A múltban ez nem volt különös, mert a függetlenségi párt a közgyűléseken is az ellenzék színezetét viselte. Ma azonban a függetlenségi párt: kormánypárt. És ha, mint a hatalmat képviselő párt is az egyöntetű megállapodásokat keresi, ha az elvi közösséget a városi ügyekre is ki akarja terjesztetni: akkor egyenesen alkalmat ad azokra a ferdeségekre, a melyekről feljebb szó esett.

Kikből álljon tehát a városi ellenzék? A volt szabadelvű pártból? Ilyenre gondolni is ostobaság lenne. A helyi szabadelvű pártot föltámasztani senkise akarja, az országos szabadelvű párt nélkül annak részeit új életre kelteni nem is lehet. Viszont annak sincs értelme, hogy új elnevezés alatt oly csoportosítást teremtsenek, a melynek csupán a volt szabadelvű párt-hoz tartozók lennének a tagjai. Ez csak újabb tápot adhatna a kormánypárton amugy is közkedvelt frázisnak, hogy: a ki ellenzéki, csak azért teszi, hogy az új korszak embereinek kellemetlenkedhessék. A városi ellenzéknek az ily ráfogásokon felül kell állani.

A városi ellenzéknek tagjai legyenek: függetlenségi pártiak ép úgy, mint azon kívül állók. Azok, a kiket se pártfegyelem, se egyéni lekötöttség, se bárminő más tekintetek nem tartanak vissza azon meggyőződéstől, hogy a város közigazgatásában erős, kiméletet nem ismerő kritikára, ellenőrzésre, sőt tisztogatásra van szükség, s hogy a várost a vállalatoktól előbb, vagy utóbb emancipálni kell. Ha a függetlenségi párt, mint párt követeli ezt: megeshetik, hogy a városi közigazgatást csupa függetlenségi-ekkel rekonstruálják, s akkor ez a párt mindent jónak talál. Ha a volt szabadelvű párt tagjai tömörülnek e jelszó alatt egy pártba: azt vetik a szemükre, hogy eddig

jó volt minden, csak most találnak mindent hibásnak. (A szemrehányás ugyan nem lenne jogos, mert eddig se találtak mindent jónak.) S ha új politikai párt — tegyük föl: a demokraták — írná ezt zászlóra, akkor se lenne meg a kellő erkölcsi hatása, mert azt foghatnák rá, hogy népszerűség-kamatoztatás céljából akarja a támadó város-politikát monopolizálni.

Igenis, pártokon kívül álló és minden pártból való ellenzékieket befogadó emberekből kell a városi ellenzékot megteremteni, ha rossz következményeknek elejét akarjuk venni. Ki álljon ennek az élére, hogy szervezzék meg, arról szabad tere van az eszméket tisztázó disputának. Itt ennyi sok szó után csak egyet akartunk a városi ellenzékéről megállapítani: azt, hogy *szükség van rá.* +

Anglia megbocsátott Szerbiának.

A királygyilkosság utójátéka.

Angol követ Belgrádban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 21.

Szerbiában olyan esemény történt, mely másutt nem volna több apró, megszokott etikett-tény, de itt, Péter király udvarában bizonyára egy új korszak hajnalhasadását látják benne. Ugyanis *Whitehead* angol nagykövet átadta megbízó levelét Péter királynak és ezzel megszakadt egyszerre az az eleven lelkiismeret, mely a szigorú angol udvar képében egy véres éjszaka emlékének örködött. Anglia megbocsátott és Péter király most már nyugodtabban ülhet trónján, amiről ime az utolsó vérfoltokat is sikerült letakarítani.

Belgrád-ból jelentik: *Whitehead*, a belgrádi új angol követ hétfőn jelent meg kihallgatáson Péter királynál, hogy a megbízólevelét átadja. A kihallgatásról és részleteiről nagyon sokat beszélnek a városban. *Whitehead* nem a főkapun keresztül ment be a konakba, mert a királygyilkosság éjszakáján a gyilkos tisztek is a főkapun át jutottak be az épületbe, hanem egy mellékkapu elé hajtatott és azon keresztül ju-

tott a kihallgatási terembe. Mikor a követ a konakot elhagyta, nem testőrök kísérték a kocsiját a konaktól a szállásáig, a hogy eddig szokásban volt, hanem egy csapat huszár. Ennek oka állítólag az, hogy a testőrök között több összeesküvő van és *Whitehead* fogadtatásánál szigorúan ügyelni kellett arra, hogy ezek közül egyik se kárpón hivatalos funkciót.

Whitehead követ megbízólevele átadásakor a következő beszédet intézte Péter királyhoz:

— Sire! Nagy örömmel teszek eleget felséges uram megbízásának, amidőn felséged előtt megjelenek, hogy a múltban Szerbia és Angolország között fennállott baráti viszonyt felújítsam és arra kérem felségedet, legyen meggyőződve arról, hogy a magam részéről minden eszközt fel fogok használni, hogy felséged, a kormány, valamint a szerb nép bizalmát megnyerjem. Biztosan remélem, hogy fáradozásaimat siker koronázza és mindkét országra nézve hasznosak lesznek. Bátor vagyok megbízólevelemet átnyújtani felségednek, amelylyel felséges királyom követi és felséged udvarába kiküldött meghatalmazott miniszteri minőségemben akkreditál.

Péter király a következőképpen válaszolt:

— Boldog vagyok, hogy Angolország és Szerbia között a baráti viszony újra helyreállt és örvendek, hogy önben az angol király rendkívül követét és meghatalmazott miniszterét fogadhatom, amidőn kezéből átveszem a megbízólevelet, amelylyel uralkodója önt akkreditálja. Biztosíthatom, hogy gondom lesz rá, hogy a felújított baráti viszony fenntartassék és tovább fejlesztessék s örvendek annak, hogy kijelenthetem, hogy igen meg fogjuk önnek könnyíteni feladata teljesítését. Különösen örvendek, hogy az ön személyére esett a választás. Legyen meggyőződve arról, hogy missziójában úgy a magam, valamint kormányom támogatása fogja kísérni.

London, augusztus 21. A *Daily News* helyesli, hogy a külügyminiszter ismét érintkezésbe lépett Szerbiával. Az a borzasztó merénylet, — így ír a lap — amely az *Obrenovics*-dinasztiát kiirtotta, nem homályosíthatja el azt a tényt, hogy Szerbia egy nemzet, amely mint ilyen, tiszteletünkre jogot formálhat. Szerbia nagyobb, mint a királygyilkosok bandája és

soha sem szabad megfeledkeznünk arról a hősi harcokról, amit Szerbia Törökország ellen folytatott a szabadságért és a függetlenségért.

Belgrád, augusztus 21. (Hivatalos.) Egyes hírlapoknak *Pasic* miniszterelnök lemondására vonatkozó híreit megcáfolják. A miniszterválságról szó sincs.

Országos tisztviselő szövetség.

A legnagyobb egyesület!

(Tegnapas alakuló gyűlés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Orfias érdeklődés és nem kis izgalom mellett folyt le az Országos Tisztviselő Szövetség, Magyarország legnagyobb egyesületének tegnapi alakuló közgyűlése Budapesten. Körülbeül hatezer vidéki tisztviselő jelentette be a közgyűlésen való részvételét, úgy, hogy jóval 10 óra előtt az Ujvárosháza hatalmas közgyűlési termét teljesen megtöltötték az érdeklődők, a kik között 27 város tisztkara magát képviseltette. Budapestről az összes miniszteriumok, a rendőrség, a posta, postatakarékpenztár, pénzügyintézetek, részvénytársaságok és magánvállalatok tisztviselőinek kiküldöttel vettek részt a gyűlésen.

Megnyitás előtt *Dános* Arpád dr. miniszteri fogalmazó, a Szövetség ideiglenes titkára felkérte *Csákos* Ferenc, *Péterffy* Lajos, *Téglássy* István miniszteri tanácsosokat, *Asbóth* Emil Ganz-gyári vezérigazgatót és *Luby* Géza országgyűlési képviselőt, a Szövetség ideiglenes elnökeit, hogy a közgyűlést vezessék.

Ekkor kellemetlen incidens történt. A megjelentek észrevettek a teremben egy oly állami tisztviselőt, a ki a törvénytelen kormány mellett erősen exponálta magát, a mire 100 aláírással olyan nyilatkozatot adtak át az elnökségnek, hogy az esetben, ha az illető tagnak felvételnek, ők a Szövetségből rögtön kilépnek. Ez a delog természetesen nem kis emócióval járt, úgy, hogy az ideiglenes titkár kénytelen volt az ügyet szóvá tenni, mire az illető a közgyűlést természet elhagyta.

Ezen incidens után kezdődött meg az alakuló közgyűlés, amely az alapszabályokat egyhangulag elfogadta. Egy *Szántó* nevű fiatal ember szólásra jelentkezett, de a magántisztviselők,

Joconde kisasszony gyásza.

Írta: Maurice Montégut.

Egy napon a gyönyörű szép Joconde kisasszony végig ment a téren, amikor egyszerre csak elébe ugrott egy fiatal ember, szegényes külsejű fiu, szűk melléről letépte a ruhát s agyonszurta magát egy törrel, mondván:

— Szeretlek . . . hozzon nekem szerencsét az én kiömlő vérem! . . .

Joconde rémülten hátrált. A járőkelők fölvetették a holttestemet s nemsokára elterjedt a hír, hogy egy fiu megölte magát abban az elviselhetetlen tudatban, hogy a csodaszép Joconde sohse fogja szeretni. Szegény szerelmes volt . . .

— Csalódott, — mondta Joconde könyes szemmel, — a szerelem szerelmét idéz elő . . .

Joconde hazament s ideggörcsöt kapott. Folyton a szeme előtt lebegett az a fehér mell, amelyet egyszerre nagy véres folt rutított el. És szíve mélyéből sajnálta, hogy sohse ismerhette meg annak a szegény öngyilkos fiúnak szép, halálos szerelmét.

Amikor Joconde kisasszony három szeretője — a régi világban ez így volt — megtudta a dolgot, odaszaladt hozzá. A kisasszony szokása ellenére egyidőben fogadta mind a hármat. Csodálkoztak is rajta . . . De a szép leány, úgy

látszik, most megelégedett arról az etikettől, amelyet máskor vallásos tiszteletben részesített.

Hogy beléptek hozzá, látták, hogy nagyon meg van törve. Szemében még ott tákrözött a nagy lejdtség, s látszott, hogy nem fog egyhamar eltűnni emlékéből ez az öngyilkosság.

Várták, hogy mit fog mondani. Végre megszólalt nagy sóhaj után:

— Oh, herceg, oh, kardinális, és oh, főtárnokmester ur, bocsássanak meg, akármit fogok most mondani. De szegény fejem majd meghasad ettől a borzasztó esettől. Nem érzek magamban akaratot, nincs más vágyam, mint a csönd, a hallgatás, az egyedüllét, és ha lehet, a feledés . . . Tudom, mennivre szeretnek, s éppen erre az érzelmükre akarok hivatkozni. Képzeljék csak: egy alig husz éves fiu, őszinte, naiv gyerek, odaesett a lábaimhoz, vértől pirosan, majd elfehéredve az agóniában. Még akkor is azt kiabálta, hogy hozzon nekem szerencsét az ő kiömlő vére . . . Oh, hogy szerethetett engem az a fiu! Jobban, mint önök három együttvéve! . . . Ah, ne nyilatkozzanak! Se ön, herceg, se ön, kardinális, se ön, főtárnokmester ur! Önök egy csöppet se ontánának a vérükből éretem . . . Ah, önök lesütik a szemüket! Igazam volt tehát, ugy-e?

— Joconde, — mondta a herceg, — a fájdalom helytelen következtetésekre ragadja önt. Elismerem, hogy szomorú dolog ennek a szegény fiúnak a halála, de azt bizonyítja, hogy nem volt benne lelkierő. Ma első bánatában így

cselekedett, élete nagyon keserves lett volna . . . Hát mégsem oly nagy a baj . . .

— Ah! — sóhajtott Joconde könyektől ragyogó szemmel.

A kardinális így beszélt:

— A herceg jól mondta: nyomorult fickó volt szegény . . . s nem értem, miért sirja vörösrre érte két szép szemét . . .

Joconde újra csak ezt mondta:

— Ah!

Aztán a főtárnokmester felé fordult:

— Nos, önön a sor!

Ez így szónokolt:

— Szép leány, gondolja meg, hogy tegyártatlanabb szerényeért naponként száz meg száz ember hal meg, anélkül, hogy ön tudna erről. Hány buvár veszett oda, míg ez a szép gyöngyosor, amely nyakát ékesíti, az őé lett! Hány szegény bányásznak rövidítette meg az életét az az arany, amelyből ékszerrel készülték! És még három óra hosszant beszélhetnénk erről a dolgról, ha igénybe akarnám venni a türelmét . . .

— Ah! — mondta újra Joconde s fölkel. Csodálatos teste remegett az izgalomtól.

Aztán félelmesen egyenesedett ki s fölkiáltott:

— Nem tudom, melyik megvedendőbb hár-
muk közül! Nincs szívük, csak a saját ma-
guk mulatságára. Ön, herceg, aki egyszer ural-
kodni fog, ime, így gondolkozik alattvalói éle-
téről! Oa pedig, kardinális, . . . oh, elszörnye.

akik Szántót saját egyesületük révén már rég ismerik, nem akarták meghallgatni. Luby Géza és Kende Tódor, rábeszélésére lecsendesültek a kedélyek és Szántó az ő nézetét, a mely szerint a Szövetségnek célja nincs, előadta. Utalt ugyanis a kereskedelmi alkalmazottaknak az esti 8 órai zárás elérése iránt indított mozgalomra, amelynek sikert csakis az utcai tüntetések adhatnak. Orfiai járma keletkezett erre, „Eláll! Eláll!” kiáltásoktól zúgott a terem és Szántót csakis az elnökség közbelpéssé mentette meg az incultusoktól.

Szántó és 10—15 elvtársa erre elhagyták a termet, mire Székely, a Magántisztviselők utthonának főtitkára és a Magántisztviselők Országos Szövetségének tanácstagja jelentkezett szó-lásra. Kiemelte, hogy nem hivatalos minőségben beszél, de kötelessége felszólalni, nehogy a közgyűlés és a viszonyokkal nem ismerős vidékiek azt higgyék, hogy a lefolyt tüntetés a magántisztviselőktől ered; az ő országos szövetségük nem csatlakozott ugyan a tisztviselő-szövetséghez, de — mint ezt átiratukban ki is fejtették — közös érdekű ügyekben kész örömmel fognak közösen eljárni.

E nyilatkozat után a választások ejtettek meg és közfelkiáltással megválasztották elnököknek: Asbóth Emil Ganzgyári vezérigazgató, Csöke Ferenc miniszteri tanácsos, Falussy Árpád főispán, Halisz Sándor postatakarékpénztári igazgató, Luby Géza egyházmegyei gondnok, orszgy. képviselő, Péterffy Lajos és Téglássy István miniszteri tanácsosok; alelnökök lettek: Baross Géza és Barthos Andor miniszteri osztálytanácsosok, Bulla György allspán, Britz János Ganzgyári igazgató, Ilsvay Aladár allspán, Domony István és Hüvös Iván igazgatók, Pekáry Ferenc főkapitányhelyettes és Wallon Dzsó miniszteri osztálytanácsos. Főtitkárnak Dános Árpád dr. miniszteri s. fogalmazó, ügyésznek pedig Nemes Bertalan dr. orsz. képviselő választották meg.

A választások után a közgyűlés megbizta a főtitkárt, hogy Kossuth Ferenc minisztert és Seterényi József államtitkárt, a tisztviselők régi barátait táviratilag a Szövetség nevében üdvözölje.

Kimondotta még a közgyűlés, hogy a rendszeres közgyűlést márciuson tartja meg egy országos tisztviselői kongresszus keretében és utasította a bizottságokat, hogy a takarékpénztár, internátusát és üdülőház szervezetét eddig az időig állapítsák meg.

dek, ha az ön kegyetlenségére gondolok! Az én szememről beszél, amikor ez a gyerek megölte magát! Hiszen éppen az én szememért lett öngyilkos! . . . Ő pedig, oh hülye tárnokmester, amikor egy nagy tragédia szírók, úgyesen elémbe varázsolja mindazt a borzalmat, amely ajándéka mögött rejtőzik . . . Itt van mind!

És odadobta eléje minden ékszerét, ami csak rajta volt.

— Most pedig — folytatta — távozzanak mind a hárman! Mindgy, akár visszajönnek, akár nem. De három hónapig bezárkózva fogok élni, egyedül és siratni fogom azt a gyereket, aki szerelmes volt belém s meghalt érettem. Ezzel igazán tartozom neki! Ne is kérjenek, ne is beszéljenek, adieu!

Ez is mentek mind a hárman. A kisasszony palotájának kapuja előtt udvariasan köszöntek egymásnak s eltűntek. Mindeuik szomorú volt, mert nem tudta, hogy fog három hónapig meglenni anélkül, hogy Joconde kisasszonyt lássa . . .

A kisasszony bezáratta ajtót s elmerült a szomorú töprengésbe.

Az első napon semmit sem evett.

A második napon keveset evett.

A harmadik napon sokat evett.

Aztán ásitott, kíváncsi volt az időre s ki nyitotta az ablakait. Már távolodott tőle a véres fiú képe, mind jobban feledett . . .

A negyedik napon így sutogott magában:

Közgyűlés után a Continental-szállóban 800 terítékű banket volt, mely Kossuth és Seterényi életével a késő délutáni órákban ért csak véget.

A tótkomlói pánszlávok

(A Hrdicska-Sztik fegyelmi ügy.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 21.

A tótkomlói ág. ev. egyház kebelében évek óta húzódó békéltetésnek, valamint a leleplezett pánszláv mozgalmaknak fázisait számos alkalommal ismertettük lapunkban. Annak idején megírjuk azt is, hogy a békési ág. ev. egyházmegye fegyelmi bizottsága fegyelmi vizsgálatot rendelt el Hrdicska Lajos tótkomlói evang. lelkész és id. Sztik Gyula evang. tanító elleni, mint akik ellen az a vád merült fel, hogy részről és elsősorban előidézői a tótkomlói felefordult állapotoknak.

Majdnem egy évig folyt a fegyelmi vizsgálat, míg végre tárgyalásra érett meg az anyag. Valami negyven tanut hallgattak ki eskü alatt. Ezeknek nyilvános tárgyaláson tegnapelőtt délelőtt kellett volna megismételedni a vallomásukat. Az egyházmegye fegyelmi bizottsága ugyanis ekkor ült össze, hogy ítéletet hozzon Hrdicska és id. Sztik ügyében.

Az ülésen, mellet Szarvason tartottak meg, az egyház részéről Vares József orosházi esperes, országgyűlési képviselő, a világiak részéről pedig Haviár Dániel felügyelő, országgyűlési képviselő elnökök. A tárgyaláson megjelentek a terheltek is, jogi képviselőik kíséretében. Hrdicskát Vas Nándor dr., Sztiket pedig Dancs Szilárd dr. védte.

Az eredmény nem elégitette ki a kíváncsi érdeklődést, amely a közönség a tárgyalás kimenetelére nézett. A fegyelmi bizottság ugyanis nem hozott ítéletet, részben mert a megidézett tanuk nagy része nem jelent meg, részben pedig, mert a védők a bizonyítási eljárás kiegészítése végett újabb tanuk kihallgatását kérték. Erre való tekintettel a bizottság a tárgyalást elnapolta és új tárgyalás határnapjául augusztus 30-át, helyül pedig Orosházát tűzte ki.

Egy másik fegyelmi ügy is szerepelt a bizottság előtt. Simkovicz Pal szarvasi kántoré, akit a szesz iránt táplált túlságos szeretete miatt megfosztották orgona híványától.

— Szegény herceg . . .

Az ötödiken így:

— Szegény kardinális . . .

A hatodikon:

— Szegény tárnokmester . . .

Akkor egy szobaleány megjegyezte:

— Mind a háromtól levél jött ma reggel.

— Igen? — mondta Joconde — add ide!

Valóban a három száműzött szerelmes véletlenül ugyanegy napon írta meg levelét, a melyben mindenik megadta neki azt, amit oly régen kért már. A herceg márkinöv névezte ki, a kardinális százezreket jövedelmező állást adott neki, a főtárnokmester pedig neki ajándékozta nyárilakát, amely a lánynak egyszer megtetszett.

Joconde elérzékenyűt, megfeledkezett fájdalomról, tapsolni kezdett örömben, kiáltozva:

— Oh, a derék emberek! Hogy szeretnek!

És azonnal levelet írt mindenkinek, amelyben találkat tűzött ki.

Visszajöttek tehát mind a hárman a palotába, ugyanegy napon, csak hogy nem egyszerre. És mindenik magával hozta az okmányokat az ajándékokról.

Igy valósult meg a kis öngyilkos utolsó kívánsága:

— Hozzon neked szerencsét az én kiömlő vérem . . .

Czárán-ünnep Menyházán.

(Az emléktábla és oszlop leleplezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 21.

Vasárnap volt a kies Menyháza fűrdőn a negyszabású ünnepély, amelyet az Aradi Turista-Egyesület rendezett, abból az alkalomból, hogy seprőel Czárán Gyula, a nagy turista és természettudós elvülhetetlen érdemeinek megörökítésül föllállított emlékoszlopot és emléktáblát leleplezték. A leleplezés nagy ünnepségekkel volt kapcsolatban, amelyen előkelő és szép számú közönség vett részt. Az aradiak vasárnap reggel utaztak el a hat óra busz perckor induló gyorsmotorral és fél tízkor érkeztek meg Menyházára. Az állomásról egyes-nesen a róm. kath. templomba vonultak, ahol ünnepi misét hallgattak, amelyet Ballauer Krisztof püébanos celebrált.

(Az emléktáblánál.)

Mise után Czárán Gyulának a monyászi temetőben lévő sírjához indultak az ünneplők. A sírra az Aradi Turista-Egyesület nevében Péterffy Antal elnök koszorút helyezett, meghatottan ecsetelve az elhunyt érdemeit. A temetőből Cabdabó Géza nyugalmazott ezredes vezetése alatt gyalogszerrel bevonult a társaság a volt Czárán-, most Csiky-villához, melynek a faláka elhelyezett diszes emléktáblát leleplezték. A márványtáblán arany betűkkel a következő sorok olvashatók:

*E házban lakott seprősi Czárán Gyula,
a természet lelkes és áldozatkész barátja
1906. Aradi Turista-Egyesület.*

Az emléktáblánál Schmidt János dr., a turista-egyesület igazgatója mondott magas szárnyalású tartalmas beszédet, amely szösz szerint így hangzik:

Tisztelt ünneplő közönség! Oly helyen állottunk meg, amely az ideális célokért küzdő vándor előtt mindenkor szent lesz, amelyen áhitattal fog mindenkor megállapodni az igaz vándor, hogy lelkét a lelkesséds szent tűzével lássa el, hogy új erőket merithessen és innen sasszárnyakon érhesse el mindazt, amit ideális lelke eléje kitűzött szent hivatásul.

A nagy turista alkotó lakása, meleg otthona előtt állunk, minden zuga legszebben tudna regélni egy ideális lélek legtitkosabb hensejében véghement másféltizedes eszményi küzdelemről, legszebb magyarázatát tudná adni annak a páratlan önzetlenségnek, amelynek fénye innen sugárzott ki és melynek melegét századokon át fogja élvezni mindenki, aki a hegyeket, a szomszéd bérceket valaha felkeresi, valaha bejárja. Az önzetlenségnek, a valóban apostoli küzdelemnek eme szép és kies fekvésű hajlékát, Magyarország egykori turista-apostolának lakóházát, pihentető otthonát emléktáblával jeiltte meg az A. T. E., hogy eme jellel is az eszményi lét magasztos tudatát és érzelmét keitse fel az itt áthaladó utazó vándor lelkében.

Itt lakott ő, Czárán Gyula, a nagy turista-apostol másfél évtizeden át; itt pihente ki nyári fáradalmait, mint a havasok ideális pész-tora, akit a bércek tetejéről csak a télnék kerülhetetlen fagy és jege üzhetett emberi lakásba. Itt szötte terveit, itt foglalta össze mindnyájunk boldogságára végzett munkáitait, itt fogadta testvéreit, barátait, mindenkit; és ha testileg bucsut is vettünk e háztól, szívünket, lelkünket mindnyájan itt felejtettük örökre ő nála.

Az igazi önzetlenségnek és szerénységnek, az igaz szeretetnek mintaképe volt ő és ha áldozatkészségét nem is dicélnék a közeli havasokban végzett nagy alkotásai, ez az egy vonása is elegendő volna, hogy őt szellemében nagynak, erkölcsi világnézetében pedig dicőnek tartssuk. Az A. T. E. emléktábláját eme mindnyájunkra nézve örökké feledhetetlen otthonán most ime átadjuk a köznek, a nyilvánosságnak, hogy mindenki előtt örökké hirdesse az eszmét, amelyet ő képviselt és hívjon fel

mindnyájunkat az ő dicső szellemében teendő alkotásokra.

Huljon tehát le a lepol az emléktábláról, melyet egy ideális kebel benső küzdelme és külső munkája által gazdagon kiérdemelt és szolgáljon az ezentúl mindnyájunk részére utjelző táblául, de nem a véges földi bércek tejejére, hanem föl-fel a legmagasabba, ahová madár szárnya föl nem ér, ahová csak a szellem, az agy, a szív képes bennünket szárnyain felemelni.

Es most a leleplezett táblát az Aradi Turista-Egyesület nevében, míg egyrészt a nemes érzésű közönség legszentebb érzelmeibe ajánlom, másrészt pedig őszinte szeretettel és mély tisztelettel kérem Capdebo Géza urat, mint ez emlékezetes háznak szerencsés és lelkileg boldog tulajdonosát, majd képviselőjét, hogy a nagy halott iránt érzett mély hálának és kegyeletünknek eme szerény jeleit gondjába átvéve, azt azzal a mély kegyelettel őrizze, mint amily mély kegyelet és áhitat sugalmazta azoknak keblét, akik ezt megteremtették. Az isteni gondviselés örökkéjék fölöttünk és tartsa fenn a megdicsőült apostolnak emlékét örök időkre, kitörülhetetlenül szíveinkben!

A nagyhatású beszéd után Capdebo Géza megköszönvén a turista-egyesület eredményes fáradozását, átvette az emléktáblát.

(Az emlékoszlop leleplezése.)

Az időközben több száz főre megszapordott ünnepi közönség ezután a fürdőtelepre vezető út jobboldalán felállított emlékoszlophoz vonult, amelyet Bodó Albert dr. hatásos beszéde után lelepleztek. Az emlékoszlop nyolcvanhat métermagúság, egy darabból álló sziklatömb, melynek előlapján bevésve ez olvasható:

Seprősi Czárán Gyula
emlékének

1906. Aradi Turista-Egyesület.

Bodó Albert dr. beszédét, a következő szavakkal végezte:

— Ez az emlékmű, amelyet ezennel lelepleztek, egy része azoknak a kies bérceknek, amelyek szemtanúi voltak Czárán Gyula működésének és fáradozásának. Ez az emlékmű ama természet szülötte, amely az emberek szívét gyönyörrel tölti el és idealizmust önt az emberek lelkébe. Azonban te szikladarab, hogy az aradi turista egyesület által neked szánt pályafutásod még dicsőségesebb legyen, fejedet a vándorok előtt büszkébben emelhesd fel, megkoronázzalak. Koronád az édes természet virágaiából van készítve, melynek te tagja vagy. Ezennel fejedre teszem és kérlek, küldj az idők végtelenségéig minden külső behatás ellen, hogy úgy a mi, mint utódaink előtt élénk legyen seprősi Czárán Gyula emlékezte.

Poétikus, szép jelenet következett ezután. A hegy tetején az emlékoszlop felett megszólalt a tárogató mélabus hangja s a távoli hegyek visszaverték a szebbnél-szebb kuruc és magyar dalokat, melyeket az ősmagyar hangszeren Joannits Sándor adott elő.

(A díszközgyűlés.)

Az ünnepélyen résztvettek nagyrésze ezután a fürdő társalgójába vonult, ahol az Aradi Turista-Egyesület megtartotta a díszközgyűlést, melyen Czárán emlékét méltatták. A közgyűlést, amelyen többek között ott volt Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Capdebo Géza ezredes, Nachtnébel Odón vasúti igazgató, Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, Keresztes Gyula dr. vármegyei főügyész, Nachtnébel Gyula arvaszéki elnök, Kosinszky Viktor, az állami szőlőtelep igazgatója stb., — Péterffy Antal elnök nyitotta meg, majd Schmidt János dr. tartotta meg hatalmas, egy óráhos zálg tartó emlékbeszédét, melyet Péterffy Antal indítványára jegyzőkönyvben megörökítenek s az egyesület kinyomatja. Ezután Schmidt János dr. indítványára a Czárán emlékművek létesítése körül szerzett érdemeikért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Vásárhelyi Béának, id. Nachtnébel

Odónak, Capdebo Géának, Mairovitz Enilnek, a kedvezményes különvonatért az Acsevnek és a Czárán-emlékbizottság összes tagjainak.

(Banket és táncmulatság.)

Délután fél kettőkor nagyszabású társasbád volt, melyen a turista-egyesület tagjain kívül igen sokan résztvettek. A második fogás után fölállott Schmidt János dr. és meleg szavakkal köszöntötte fel id. Nachtnébel Odónt, mint a szép eszme megteremtőjét. Nachtnébel Odón a Czárán-emlékbizottság tagjait öltette, majd Fábry Sándor dr. békésmegyei főispán emlékezett meg Czárán Gyuláról. Felköszöntöket mondtak még: Bodó Albert dr. a jelenlevőkre, Schmidt János dr. pedig a hölgyközönségre.

Este kilenc órakor vette kezdetét az ünnepségeknek a hölgyeket leginkább érdekítő része: a táncmulatság. Az ezt megelőző vacsora alatt az éppen Menyházán tartzkodó Békéscsabai Daloskör hazafis dalok előadásával szórakoztatta a közönséget. A táncmulatságon, amely nagyon szépen sikerült, igen szép számban vett részt az üdülő közönség. A kedélyes, fesztelen mulatságnak csak a reggeli négy óra vetett véget, amikor sz első vonat indul Menyházáról s a társaság nagyobb része elhagyta a fürdőhelyet.

A Gotterhalte és a tulipán.

(Botrány egy osztrák fürdőn.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 21

Innsbruck mellett, egy jelentéktelen osztrák fürdőhelyen, csunya kis tulipán eset történt. Oy bosszantóan idétlen ez a história, mintba egyenest az osztrákok rendelték volna meg, hogy még jobban kompromittálják várszegény fellobbanásunkat, a tulipánmozgalmat.

Az eset így történt:

Oste nyaralóhelyen az osztrák fürdővendégek a király, illetve császáruk születésnapja alkalmával ünnepélyt rendeztek, amelyen, szokás szerint, az osztrák császári ház himnuszát: a *Gotterhaltét* is eljátszották. Nyolc magyar fürdővendég erre tüntetően otthagya a ténnyét, amit egyébként nem is lehet rossz néven venni tőlük.

De este az osztrákok díszlakomát is rendeztek és a vendéglős óvatosságból előre figyelmeztette a magyarokat, hogy jó lesz, ha elmaradnak onnan, mert el akarta kerülni a kínos összetűzéseket.

Am a nyolc magyar honfi megjelent mégis és mindegyik feltűzte mellére a tulipánt. Mikor aztán az egyik osztrák felköszöntötte a császárt a magyarok tüntetőleg ülve maradtak.

Erre aztán kitért végképpen a botrány. Az osztrákok méltatlankodva ugráltak föl és a vendéglős kiutasította a magyarokat a teremről, sőt a hotelből is. Nyomban hurcolkodniok kellett onnan és az osztrákok még néhány marék homokot dobáltak utánuk.

Nem lehetne természetesen szavunk az ellen, hogy magyar emberek nincsenek elragadtatva a Gotterhaltétől és hogy nincs kedvük fölállással ünnepeini az osztrák császárt. Azt sem kifogásolhatjuk, hogy tüntetően viselték a magyar gazdasági harc szimbólumát, a tulipánt. Mindez erény és nem bűn. De arcpirító szégyen az, hogy mindez egy osztrák fürdőhelyen történt. Aki magyar érzésű és nem akarja a Gotterhaltét hallgatni és viselni akarja a tulipánt, az ne menjen osztrák fürdőbe és nem ott költve a magyar pénzt, tüntessen a tulipán mellett.

Ilyen hazafiakra egyáltalán nincs szükségünk! Es az ilyen tulipántüntetések egyáltalán

nem fogják megerősíteni ezt a derék intencióju mozgalmunkat! Oste nem olyan fürdőhely, amelynek kizárólagos gyógyereje kényszerítené a beteget a látogatására. Egyszerű mulatóhely az amilyen sok száz van Magyarországon. Ha valaki mégis az osztrák helyet keresi fel, ne kompromittálja legalább azt a jelvényt, amely semmiféle sem készült ily léha és frivol komédiázás számára.

Szubvenció Szendreynek.

(A szinügyi-bizottság üléséből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 21

Az új színházi évad közeledtével *Institoris* Kálmán polgármester ma egybehívta a pénzügyi bizottságot, hogy Szendrey Mihály szinigazgató bejelentéseit tudomásulvétel végett előterjeszse. Jelentősebb tárgya a mai ülésnek csupán Szendrey Mihálynak az a kérelme volt, hogy a szinügyi bizottság pártolólág terjeszse *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszterhez az operai szubvenció kiutalása iránti kérvényét. A bizottság üléséről alábbi tudósításunk szól:

(Segélykérés.)

Institoris Kálmán polgármester az ülés megnyitása után bemutatta egy volt aradi színésznőnek, *Dercsényi* Etelnek segélyt kérő beadványát. A kérelmező előadja, hogy hosszabb idő óta van már szerződés nélkül, mert betegsége meggátolja hivatásának teljesítésében.

A szinügyi bizottság, tekintettel az alapszabályokra, amelyek szerint segélyben csak is Aradon működő színész részesülhet, a kérelemnek nem adott helyt.

(Három új tag.)

A polgármester ezután felolvasta Szendrey Mihálynak a színház tagjairól szóló bejelentését. A szintársulat az októberben kezdődő szezonban három új taggal erősödik. *Heppesné-Harmath* Józsa naivával, *Schubert* Jenny olasz operaénekesnővel és lovag *Ferrari D'Albaredo* olasz tenoristával.

Harmath Józsa kiváló színésznői kvalitásai már ismeretesek az aradi közönség előtt, a melynek csak nemrégiben is még kedvence volt.

A másik két új tagot az énekes személyzetnél mutatkozott hiányok pótlására szerződtette Szendrey Mihály. Ugy Schubert Jenny, mint D'Albaredo kétszeri vendégfellépésük alkalmával jelét adták szép kvalitásaiknak és így remélhetőleg pótolni fogják az eddigi hiányokat. Szerződtetésükre főleg azért volt szükség, mert Szendrey a jövő szezonban fokozott mértékben óhajtja az opera-előadásokat kultiválni, ami eddig folytonos vendégszereplések mellett nagyobb nehézségekbe ütközött.

(Operai szubvenció.)

A budapesti Operaház tagjainak vendégszerepléséért természetesen nem fognak elmaradni, ami az aradi opera-előadások nivóra emelése érdekében, feltétlenül szükséges. Erre nézve különben Szendrey Mihály bírja *Beszerep* Viktor miniszteri tanácsosnak ígéretét, aki a legnagyobb készséggel megígérte Szendreynek ez irányban támogatását.

Hogy az opera-előadások minél gyakoribbak lehessenek, Szendrey Mihály szinigazgató kérvénnyel fog a belügyminiszterhez és *Beszerep* Viktorhoz fordulni opera-segély kiutalása iránt. A vidéki városok szintársulatai közül eddig csupán a *debraceni*, a *temesvári* és a *pozsonyi* színházak részesültek a *Pejacsevics*-féle alpból opera segélyben. Szendrey hivatkozik arra, hogy a segély már annál is inkább megilleti őt, mert az elmúlt szezonban minden támogatás nélkül 29 opera-előadást rendezett, míg a

szubvencióban részesülő színházak közül a debreceni egyáltalán nem, a pozsonyi és a temesvári pedig csak három-négy opera-előadást rendeztek.

A színházi bizottság egyhangúlag hozzájárult a polgármesternek ahhoz az indítványához, hogy Szendrey Mihály kérelmét a bizottság *pártólólag* terjesztsse fel *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszterhez. Egyben felhívta a bizottság Szendreyt, hogy a tévesen Bezerédjhez címzett kérvényt vegye vissza és újabb kérvényt adjon be a belügyminiszterhez címezve, mert ebben a kérdésben nem az alapot kezelő miniszteri tanácsos, hanem maga *Andrássy Gyula* gróf intézkedik.

(A színház bajai.)

Mandl Vilmos dr. ezután szóvá tette, hogy miért nem intézkedik a mérnöki hivatal a rossz karban levő színházi folyosók és feljáratok restaurálása iránt? A gázlángok annyira befeketítették a falakat, hogy nagyon szükséges volna ezeket bemeszelni.

Varjassy Lajos h. polgármester kijelenti, hogy a legszükségesebb javítások elvégzésére felszólították a mérnöki hivatalt. Nagyobb átalakításokat a színházban pénzszüke miatt egyelőre nem lehet végezni.

Sarlot Domokos főkapitány úgy véli, hogy a színházban az összes gázlámpákat villanyal kellene felcserélni. Az átalakítás csupán négyezer koronába kerülne és tűzbiztonsági szempontból sokkal előnyösebb volna.

Tedeschi Viktor ezután kérdést intézett a bizottsághoz, hogy a színház vasfüggönyét nem lehetne-e felvonásközökben is lebecsajítani?

A színházi bizottság elhatározta, hogy kérdést fog intézni a mérnöki hivatalhoz, vajjon a vasfüggöny olyan karban van-e, hogy esténként három-négyeszer le lehessen ereszteni?

A bizottsági ülésen *Institóris Kálmán* elnökölte alatt jelen voltak: *Müller Károly*, *Varjassy Lajos*, *Tedeschi Viktor*, *Mandl Vilmos* dr., *Sarlot Domokos* és *Szendrey Mihály*.

A sikkasztó százados adósságai.

(A csillagbörtön „becsületes” rabja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Az alcímül ide tett tréfás szólásmondást gyönyörűen variálja most egy hajdani honvédtiszt, akit Szegeden és Aradon is jól ismertek.

Lükő Barna századosa volt a nagybecskereki honvédszászlóaljnak, ahol az ő idejében, hat évvel ezelőtt, ugyancsak vig és hangos volt az élet. Lükőt Szegedről helyezték át Becskerekre. Lükőt szerelmi bu emésztett, ki nem fogyott az extravaganciákból, lóháton haladt föl emeleti lakására, ahol egyébként is állandóan folyt a pezsgő és húzta a cigány.

Ilyen passziói révén a dallás kapitánynak akkoriban nagy híre volt és amerre csak elment, mindenütt megbámulták. De kerültek más szórakozások is. A városban egy *rulett-bank* működött akkoriban, igen sok garasokat nyelve el, köztük Lükőt is, akinek akkor már nagy pénzekre lett volna szüksége.

Egy manőveren aztán kiderült, hogy *hat-száz korona* hivatalos pénz vészett el a kezén, letartóztatták, lefokozták s elítélték *három évi* börtönre, amit a szegedi csillagbörtönben töltött ki. Hogy aztán levetette a rabmúndért is, nem látta őt később senki régi ismerősei közül.

Lükő Barna kiszabadulván a börtönből, kiment *Amerikába*, óriási kétségbeesésben hagyva hátra egész sereg fiatal tisztet, akik *20.000 korona* összegű váltóért állottak érte főt a régi boldogabb időkben. Ez a nagyobbik baj akkora mérveket ütött, hogy több fiatal tisztnek ki-

kellett lépnie a honvédségből s polgári pályán próbálták boldogulni.

Hogy Lükő mihez kezdett Amerikában, arról nem írt senkinek. Félév múlva azonban már küldött pár száz koronát egy meghitt barátjának, jelezve, hogy minden tartozását ki fogja fizetni lassanként. Először azok a szegény fiúk jönnek, akik a váltó zsiró révén váltságos helyzetbe jutottak, legvégülre marad a kincstár kára. Annak elege van ahhoz, hogy bevárja a sorrendet. Ugyis történt minden, a hogy az ígéret szólt. Ottdik esztendeje, hogy jönnek haza a tengerentúlról kisebb-nagyobb összegek, pontos jegyzék alapján jelezve, hogy kinek szól, milyen kezességért.

Most aztán *kifizette mind a 20.000 koronányi tartozását, megtérítette az elsihkasztott pénzt is*, hanem azért még mindig nem tudja, senki, hogy miből él szegény Lükő Barna, aki kétségen kívül derék munkásemberré vált amabban az újvilágban, ahol régi botlását nincs aki a szemére vessen.

Valparaiso pusztulása.

Több ezer halott.

Tizenhárom község is elpusztult.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 21.

A csillei katasztrófáról eddig érkezett táviratok még mindig nem adnak hü képet arról, hogy valójában mekkora kárt okozott *Valparaiso*-ban a földrengés és hogy hány emberélet esett áldozatul a borzalmas szerencsétlenségnek. Az egyik távirat szerint ötszáz, egy másik szerint ezer, egy harmadik szerint *ezeröttszáz ember pusztult el*, azonkívül arról is van jelentés, hogy *Valparaiso*-n kívül a környéken mintegy *ezer ember* pusztult el, mert nemcsak maga *Valparaiso* dőlt romokba, hanem *tizenhárom környéki községet is elpusztított a földrengés*.

Valparaiso nyugati részét, amely egy hegyen fekszik, a kikötőt s a déli részen az *Aimendal*-városrészt sújtotta a földrengés a legerősebben. Mint *San-Francisco*-ban, úgy itt is a gazdag városrészek pusztultak el és a szegényebbeket kimélte meg a földrengés. A Londonon és New-Yorkon keresztül érkező táviratok jelentése szerint *Valparaiso még mindig lángban áll* s az utcákon a rémület óriási. A megmenekült lakosság nyomora elképzelhetetlen. A rablók és mindenfajta gonosztévők most is üzik hiénamunkájukat; haditörvényszékek működnek ellenük. A földrengés *Santjaso*-ban, Csille fővárosában is pusztított, itt azonban csak kisebb kárt okozott: ötvenöt ember pusztult el és egy millió kétszáz ezer font a kár.

Mai távirataink:

London, augusztus 21. Ma, a földrengés utáni hatodik napon sem érkeztek *Valparaiso*-ból vagy a földrengés által sújtott más helyekről valóban megbízható jelentések. Ez annál csodálatosabb, mert mint az utólag kiderült, sikerült a kábelösszeköttetést az északamerikai szárazfölddel szakadatlanul fentartani. Itt azt hiszik, hogy az eddigi jelentések nagyon túlzottak voltak. A chillei követség tegnapi kelttel olyan távirati értesítést kapott, hogy a földrengés okozta anyagi kár nagyon jelentékeny ugyan, de emberéletben a veszteség aránylag csekély. Legnagyobb a kár *Valparaiso*-ban, míg *Santiago*-ban jóval kisebb. Rendzava-

rások sehol sem fordultak elő. A segélynyújtásról gondoskodtak.

Ellentétben ezzel a jelentéssel, magánforrásból már olyan jelentések érkeznek, melyek szenzációs részleteket közölnek és a halottak számát ezrekre teszik. De olyan ellentmondók ezek a hírek, hogy alig lehet azoknak hitelt adni. A *Times* newyorki levelezője legutolsó jelentésében konstatálja, hogy az előbbi hírek túlzottak voltak és a katasztrófának mindössze 500 ember esett áldozatul. Ezzel szemben a *Daily Mail* és *Express* becsléseit, melyek szerint a *halottak száma 3000 és 5000 közt ingadozik*, fentartják.

Valparaiso, augusztus 21. Az ország déli részében, így a *Talca* vidék *Talcahuano* és *Concepcion* nevű falvaiban is erős földrengés érezhető. Az okozott kár nem jelentékeny és csak *egy két külföldi vesztette életét*.

New-York, augusztus 21. *Valparaiso*i jelentések szerint *Losandes*, *Nogales*, *San-Felipe*, *Melon*, *Supallag*, *Casablanca*, *Limache*, *Quillotta*, *Quihin*, *Vino del Mar*, *Patorka*, *Hierro-Viejo* és *Lai-Lai* helységeket pusztította el a földrengés. *Limache*-ben 130, *Quillotta*-ban 30 ember vesztette életét. Azt hiszik, hogy *Valparaiso*-n kívül *mintegy ezer embert pusztított el a földrengés* és hogy a földrengés okozta kár *3 millió font sterlingre* rug.

Páris, augusztus 21. A *Havas-ügynökség* *valparaiso*i jelentése szerint száz meg száz holttest temetetlenül hever. *A halottak száma 1500*. Mintegy 3000 ember, kikről azt hitték, hogy a földrengés áldozatai lettek, megmenekült. A földrengés által okozott kárt *5 millió font sterlingre* becsülik.

London, augusztus 21. A *New-York Herald*-nak táviratozzák: A *valparaiso*-i pusztulás messze fölülmulja a *san-francisco-i katasztrófa nagyságát*. Amit a földrengés megkímélt, azt tűzvész semmisítette meg. *Valparaiso*-ban *három nem maradt lakható*. A vízvezeték csövei megrepedtek s a várost a kitóduló víz elárasztotta. A *san-jagó-i* amerikai követ táviratozza, hogy *Valparaiso*-ban *hihetetlenül nagy a halottak száma*. A *chillei* földrengés körülbelül ezer négyszögkilóméterre terjedt ki.

New-York, augusztus 21. *Valparaiso* *valóságos romkalmaz*. Attól lehet tartani, hogy kereskedelmi válság fog kitörni. A kereskedelemügyi és belügyi miniszterek nagy csapat önkéntes vállalkozóval utra keltek, hogy az elpusztult táviró-összeköttetést helyreállítsák. A *valparaiso*-i börtön rombadőlésével *140 rab vesztette életét*.

TANÜGY.

Beiratás a felsőbb leányiskolában.

Az Aradvárosa által segélyezett nyilvánossági joggal felruházott, internátussal kapcsolatos magán felsőbb leányiskolában f. évi szeptember hó elsején, az első, második, harmadik, negyedik, ötödik és hatodik osztály nyílik meg. A felsőbb leányiskola első osztályába felvételenek azok a tanulók, kik az elemi iskola negyedik osztályát sikerrel végezték, vagy felvételi vizsgát tesznek és ezen megfelelnek. A többi osztályba felvehető a tanuló, ha előző osztályu bizonyítványt mutat fel, vagy felvételi vizsgálaton megfelel.

Az iskola saját külön díszes, tágas épületében van elhelyezve, amelyet Aradvárosa emelt az intézet részére. Az épület a *Hasszinger-utca* leányiskola belső udvari részén van, homlokzata a *Rákóczi-utca* felé nyílik. Bejárat a városi leányiskola elkerülésével a belső ud-

varon, vagy a Rákóczi utcai kapun jobbra a kapualjban.

A tandíj beíratási és minden egyéb díjjal együtt évi száznegyven (140) korona. A kívülről jövő és jött ötödik és hatodik osztálybeli növendékek, vagyis azok, kik nem az intézetben végezték a negyedik osztályt, évi kétszáz (200) korona tandíjat fizetnek és tíz (10) korona beíratási díjat, de ez összegben belefoglalatik minden, u. m. a latin, kézimunka, rajz, torna és a rendkívül francia nyelv óráinak díja is. A megállapított 140, illetőleg 210 koronán kivül a szülőt semmiféle egyéb díj nem terheli. A tandíj havi részletekben is fizethető.

Ambár a felsőbb leányiskola csakis általános műveltséget nyújt, a hatodik osztályt végzett tanulók mégis következőkre vannak jogosítva:

a) a latin nyelvből teendő vizsgálat mellett felléphetnek a gimnázium hetedik osztályába;

b) felléphetnek a tanítóképző harmadik évfolyamába.

Az intézettel kapcsolatos internátusban az évi ellátási díj 600 korona, zeneoktatás 120 korona. Az internátus vezetője özv. Sváby Pálné Turtsányi Gizella. (Lakik: Hasszinger u. 5, Tenner-ház.)

Az internátusban különös súly esik a növendékek szellemi és testi gondozására s az idegen nyelvi (német és francia nyelvi) tárgyalásra.

A beírások szeptember hó 1., 2., 3. és 4-én lesznek az intézet igazgatói irodájában délután 10—12, délután 4—6 óráig.

Közlebbi felvilágosítással személyesen vagy levélileg készséggel szolgál az igazgató. Található augusztus 22 ikétől fogva naponként délután 10—12 óráig a felsőbb leányiskolában.

Lakása: Lázár Vilmos u. 8., II. emelet, Földes-ház.

(—) Polgári leányiskola Ujszentannán. A közoktatásügyi miniszter megengedte özv. Balta Ilésné született Belle Volamnia oklevelés tanítónőnek, hogy Ujszentannán magánjellegű polgári leányiskolát nyithasson. Az új iskola szeptemberben megnyílik.

Megzavart képviselői banket.

(Bertusa szatymazi nyaralókra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

A Szeged melletti Szatymazon Nagybaldogasszony napján izgalmas csatát rendeztek a dorozsmai és a szatymazi legények. A rendőrség csak kevés fővilágosítást adott a duhajkodásról, de azután valóságos rémhírek terjedtek el a városban erről a legényharcról.

A duhaj dorozsmai legények hazavonulásukban állítólag több nyaralóba, köztük abba a tanyába is, ahol Bieber Miklós rendőrbiztos tölti családjával a szabadságidejét, többször belétek.

Különben a nagybaldogasszonyi szatymazi legényhaboru alaposan megzavarta azt a bankettet, amelyet a szatymazi népkör rendezett Becsey Károly országgyűlési képviselő tiszteletére. A képviselő a délután 5 órai kisvonattal utazott ki többedmagával Szatymazra. Az ünnepély a korcsmában lett volna. Alig fogtak a vacsorához, egyszerre csak azon vették magukat észre, hogy poharak, üvegek, botok, székek röpködnek a levegőben. A dorozsmai legények megkezdték a csatát s a szatymazi legények heves ellentámadással védekeztek.

Néhány perc alatt a szintér csataterre változott át. A Báló-korc mában mindent összetörttek, az ablakokat éppen úgy bezúzták, mint a fejeket, majd elvették a löfegyvereket s a tüzelés az egész vonalon általánossá vált. Sűrű fegyverpogás, revolverdurrogás jelezte, hogy Szatymazon véres háboruban tört ki a dorozsmai meg a felsőtanyai legények régi ellenségeskedése. Rendőrnek, hatósági embernek az egész idő alatt híre-hamva sem volt, Becsey képviselő és

kiséréte az udvarra menekült s itt várta be, míg a szörnyű csata elviharzott.

A vendéglős kérte a vendégeket, hogy ma radjanak nála éjszakára, a világért se kíséreljék meg, hogy a sötétben kilépjenek, mert a legények mindenütt lesben állanak és mindenkit lelőnek, akit meglátnak. Becsey társasága, köztük Huszár János dr., Sáry János, Teracsényi Gyula s mások futva menekültek ki az állomás-épülethez, a kilenc órai vonathoz, amelyen hazautaztak. Sáry János a kiállott izgalmak következtében ágybanfekvő beteg lett. A legények lövöldözése egész éjjel tartott. A nyaraló közönség bezárkózva várta a csata lefolyását. Kilépni hazulról senki sem merészelt. Valóságos pánik uralkodott az egész vidéken, amíg a harc tartott.

A rendőri jelentés szerint csak Csányi János sebesült meg. A rémes hírekről azonban a rendőrség mit sem tud s csak azt állítják, hogy a legények szokásos módon „szórakoztak.”

Ujtás a telefon-jegyzékben.

(Előfizetők figyelmébe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

A napokban említést tettünk arról, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter egy rendeletével a telefon névsorok dolgában bizonyos ujtásokat hozott be. Erre vonatkozólag most az aradi postafőnök a következőket közli:

A kereskedelmi miniszter a közönség érdekében megengedte, hogy 1906. évi augusztus hó 1-től kezdve a távbeszélő-hálózatokhoz csatlakozó előfizetők állomásaikra vonatkozó adatok (az állomás kapcsolási száma, az előfizető neve, foglalkozása, lakcíme stb.) az érdekeltek ebbeli kérelmére, a távbeszélő-hálózatok előfizetőinek betűrendes névsorába egyszerűen több szőr is felvétesse, az alábbi feltételek mellett:

1. A távbeszélő-hálózatok előfizetőinek névsorába minden előfizető neve ingyen csak egyszer vehető fel. Az egyszeri felvétel szövege nem haladhatja meg a 70 betűt. A 70 betűbe nem számítatik be: a) a kapcsolási szám; b) a lakcím olyan helyeken, ahol az előfizető lakására vonatkozó közlebbi adatok (kerület, utca, házszám) felvétele meg van engedve; c) a főállomáshoz csatlakozó mellékállomások számának megjelölése (pl. „3 mellékállomással”); d) a főállomás nyilvános vagy időszakos jellegének feltüntetése (p. o. „nyilvános állomás”, „nyári v. téli állomás V—1—X—31”); végül oly mellékállomásoknál, amelyek a névsorba a főállomás számával vannak felvéve, az a hivatkozás, hogy a főállomás kinél van berendezve (p. o. főállomás az alapítványi bérpalota kezelésében).

2. Az az előfizető, aki állomását egynél több elnevezéssel kívánja a névsorba felvételni, minden egyes felvételért 6 korona évi díjat fizet. A díjfizetés mellett való felvételeire nézve is az előző 1-ső pont alatt foglaltak irányadók.

3. Ha díjköteles szöveg 70 betűnél többet tartalmaz, a 70 betűt meghaladó díjköteles szövegnek minden 85 betűje után további 3 korona évi díj fizetendő. A 70, illetve 85 betűnél kevesebb betűt tartalmazó szövegrész teljes 70, illetve 85 betűnek számít s mint ilyen 6, illetve 5 koronával díjazatik.

4. A 2. és 3. pontok alatt megállapított díjak a naplári év kezdetén egy összegben és előre esedékesek és az előfizetési díjakkal együttesen szedtetnek be. A befizetett díjakról a hivatal nyugtát állít ki.

5. Ekvözben bejelentett oly díjköteles szövegek felvételéért, amelyek az év folyamán kiadott névsorok mindegyikében már nem jelenhettek meg, a fenebb megállapított díjnak az a hányada fizetendő, a hányszor az évben névsor még megjelenik (p. o. ha a névsor évenként négyszer jelenik meg s a díjköteles szöveg csak az év második felében kiadott két

névsorba volt felvehető, az előfizető a 6 koronának felét fizeti.)

6. A kik a névsorban már ez idő szerint is egyszerűen többször szerepelnek, szokra nézve a jelen rendelet határozatai 1907. évi január 1-től kötelezők.

7. A közhatóságok, közhivatalok és közjótékonytársulatok gyakorló intézetek állomásaira vonatkozó adatok az állomást bérli hatóságok stb. külön kérelmére és az 1-ső pont alatt említett terjedelemben egyszerűen többször is felvehető a névsorba, díjmentesen azonban ezek is csak legfeljebb háromszor.

Arad, 1906. aug. 18 án.

Szél Ernő,
pt. felelős.

A főispán vizsgálatot tart.

Váratlan vizsgálat a polgármesternél.

A számtanácsos visszajött.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Az Aradvárosánál legutóbb felmerült szabálytalanságok tudvalevőleg arra indították Károlyi Gyula gróf főispánt, hogy alapos vizsgálatot indítson, vajjon e két legutóbbi eset egyedül áll-e, avagy vannak-e még más olyan esetek is, amelyek a purifikációt szükségessé teszik? Hogy a György Henrik belügyminiszteri számtanácsos által vezetett és harmadik hete folyó vizsgálatnak a városi kezelésre nézve üdvös eredményei lesznek, az immár bizonyosra vehető. El fog tűnni az az ósdi rendszer, amely évtizedek óta lidércnyomásként fekszi meg a város közigazgatását és akadályozza az egészséges fejlődésnek.

A város polgársága nagy megnyugvással tekint a purifikálás elé, amelynek bizonyosan nem fogja kárát vallani. Ha egyelőre más nem is, auni mindenestre be fog következni, hogy az ügykezelés egyszerűsített és a kezelési eljárás nemcsak ellenőrizhető, hanem a polgárság előnyére gyorsabb is lesz.

A főispán által megindított vizsgálat nem csak a pénzkezelésre terjed ki, hanem a városi közigazgatás egyéb ágazataira is. Amíg ugyanis a pénzkezelés szempontjából a belügyminiszteri számtanácsos beható vizsgálatot vezet, a főispán aközben újabb vizsgálatra határozta el magát. Ez a vizsgálat ma vette kezdetét.

Ma reggel 8 órakor Károlyi Gyula gróf főispán titkára, Sorbán János kíséretében váratlanul megjelent Institoris Kálmán polgármesternél, és tudtára adta, hogy személyesen fogja átvizsgálni a polgármesteri hivatal ügykezelését. Ezután felhívta a polgármestert, hogy bocsássa rendelkezésére a polgármesteri hivatal összes aktáit és naplóit, valamint a polgármesteri hivatalban lévő titkos levéltárt.

A polgármester nyomban kiadta Bökényi Arisztidnek, a fogalmazói állást ideiglenesen betöltő segédtitkárnak a rendeletet, hogy azokat a naplókat és aktákat, amelyekre a főispánnak első sorban szüksége van, vitesse át a városházán levő főispáni termekbe, amelyek eddig még csak parádékat és kandidáló-bizottságokat láttak, de most történt talán legelőször, hogy a főispán ellenőrző munkát végez bennük. A főispáni fogadó-szobában Károlyi Gyula gróf titkára segítségével nyomban hozzáfogott az iratok és naplók átvizsgálásához.

A délelőtti vizsgálat megszakítás nélkül 8-tól 12 óráig tartott. A főispán ekkor elhagyta a városházát, délután 3 órakor azonban ismét megjelent és este 6 óráig folytatta a vizsgálatot, amely azonban *nem nyert még befejezést.*

A hivatalos vizsgálat valószínűleg több napig fog tartani, de lehetséges, hogy a főispán már holnap befejezi. Eddigi eredményéről természetesen mi sem szívtárgott még ki.

A pénzkezelés felülvizsgálására kiküldött György Henrik belügyminiszteri számtanácsos ma délben ismét visszaérkezett Budapestről, ahol az ünnepeket töltötte és délután már folytatta a vizsgálatot. Hogy mikor nyer ez befejezést, arról ő maga sem tud felvilágosítást adni. Nincs kizárva az sem, hogy a vizsgálat még hetekig el fog küzdeni.

Fővárosi tudósítónk sürgönyzi:

A *Figyelő* című nyomatos jelenti ma a következőket: György Henrik belügyminiszteri számtanácsos, akit Andrássy Gyula gróf belügyminiszter Aradváros pénztárának és számvétségének megvizsgálására küldött ki, ma ismét Aradra utazott, ahol folytatni fogja a rovincsolást, a melynek eddigi eredményéről jelentést tett a belügyminiszternek.

Gyilkos vő és leány.

(Egy matróna tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 21.

Ugy látszik, hogy a szinmagyar lakosságu Kecskemét városában is egyre lazulnak a közérkölcsök. Legalább ezt bizonyítja az a tény, hogy Kecskemét mind sűrűbben szerepel az ország bűnügyi krónikájában és a legutóbbi hetekben egyre másra érkeztek a kecskeméti hírek az ott történt gyilkosságokról, pénzhamisításokról és egyéb bűnügyekről.

A legutóbbi kecskeméti bűnesetről a következő távirati tudósítás számol be:

Tegnap reggel ismét rablógyilkosság történt Kecskeméten. Ötvenegy Fodor-Kovács Istvánné 75 éves jómódu magánzónót ismeretlen tettesek meggyilkolták és pénzét elrabolták.

A meggyilkolt a Honvéd-tér 39. számú házában egyik utcai szobájában lakott. Ettől tágas konyha választotta el attól a szobától, melyben férjzett leánya Oláh Károlyné, Fodor Eszter lakott. Ő áh né ma reggel 8 órakor mitsem sejtve, a konyhába menet, bele bukott anyja holttestébe, amely ott nagy vértócsában feküdt. Az asszony fellármázta a lakókat és értesítette a rendőrséget is.

Füzesséry Imre randórkapitány azonnal megjelent a gyilkosság színhelyén, hozzáfogott a nyomozáshoz s megáspította, hogy az öreg asszonyt ágyában gyilkolták meg: borotvával vagy más szerszámmal átvágták a nyakát és géjét elmetesték. A szalmaszákban megtalálták 1500 koronáról szóló betétkönyvét és egy zacskóban több száz korona készpénzt találtak. A tettesek nyilván több ezer koronát elvittek.

Az öregasszony igen jómódu volt s jóteknő célra már több ezer koronát adományozott. A gyilkossággal vejt Oláh Károlyt és ennek nejt, a meggyilkolt édes leányát gyanúsítja a rendőrség, akiket délelőtt 11 órakor is tartóztatott. Oláhék konokul tagadják, hogy ők

lettek volna a gyilkosok, de mert idegeneknek bajos lett volna több szobán és konyhán keresztül az öregasszony szobájába jutni s mivel még egyéb terhelő adatok is bizonyítanak a házaspár bűnössége mellett, a rendőrség a tartóztatottakat fogva tartotta.

Barabás tömeggondnoksága.

Visszautasított kinevezés.

Az új tömeggondnok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21

Az aradi jogászi köröket élénken foglalkoztatja Barabás Bélának az a szokatlan elhatározása, amelylyel lemondott az aradi törvényszéktől kapott csődtömeggondnokságról.

Az Aradon eddig páratlanul álló esetnek az a története, hogy az aradi kir. törvényszék mint csődbíróság elrendelte a csődöt Fekete György megyesbodzási gazdálkodó ellen és tömeggondnokul Barabás Béla dr.-t, helyettesül pedig Bogdán Virgil dr. aradi ügyvédek nevezte ki.

Barabás, aki 20 évi ügyvédi gyakorlata alatt még egyetlen csődtömeggondnokságot sem kapott, elvárhatta volna, hogy első ízben, ha nem is nagy, de legalább aradi csődvagyon gondnokává fogják megtenni. Minthogy a csődbíróság kinevezése nem felelt meg Barabás várakozásának: lemondott a vidéki tömeggondnokságról, amely szerinte méltatlan hozzá és ezért sérti az ő egyéniségét is.

Ez indította Barabást arra, hogy csődtömeggondnokul kinevezéséről lemondjon és ezt beadványban tudassa az aradi kir. törvényszékkel. Ebben a beadványban felhozta, hogy husz év óta ügyvéd Aradon és dacára annak, hogy mint országgyűlési képviselő politikai dolgokkal is el van foglalva, mindazonáltal az irodája teljes pontossággal bonyolította le az ügyvédi teendőket. Kijelenti továbbá, hogy mindeddig, tehát husz évi ügyvédkedése alatt, egyetlenegy csődöt sem kapott, dacára annak, hogy két évvel ezelőtt fölemlítette, miszerint őt mindig ok nélkül mellőzték, míg más ügyvéd ilyen hosszú idő alatt két-három, sőt némelyik négy csődöt is kapott.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa ma beszélgetést folytatott Barabás Bélával, aki a tömeggondnokul kinevezés visszautasítása ügyében az alábbi érdekes kijelentést tette:

— Lemondtam a megyesbodzási csődtömeggondnokságról kizárólag azért, mert ha 20 évi ügyvédi működés után most kapom az első tömeggondnokságot, adjanak legalább helybelit, nem pedig vidékit.

— Baszállok, hogy a jelen esetben nagy csődvagyon van, — vetette közbe munkatársunk.

— Még ha van is, akkor sem kell uekem ez a vidéki csőd, amelynek lebonyolítását bizak fiatalabb erőkre s engem 20 évi várakozás után nevezzenek ki aradi csődtömeg gondnokává. Azt hiszem, hogy én, aki ügyvédi irodám mellett minden időmet hazám szolgálatának szenteltem, igényt tarthatok arra, hogy én is — mielőtt a többi idősebb aradi ügyvéd — aradi csődtömeg gondnokává neveztessem ki.

Ez a mostani kinevezés — fejezte be nyilatkozatát Barabás — valóságos perszeiflézés, gunyvelem szemben és ezért kötelességemnek tartotlam, hogy arról lemondjak.

Jogászi körökben általában helyeslik Barabás eljárását és sok szó-beszél esk az aradi

törvényszéknél divó tömeggondnokul kinevezéséről.

A törvényszék mint csődbíróság különben ma már tárgyalás alá vette Barabás lemondását és ennek tudomásul vétele után Bogdán Virgil dr. helyettes tömeggondnokot csődtömeggondnokká, Mómák Döme dr. aradi ügyvédet pedig ennek helyettesévé nevezte ki.

MULATSÁGOK.

(=) A tulipán-ünnepély. Hetek óta készülődtött Arad társadalma a Szent István-napi tulipán ünnepélyre. A nagyszabásu előkészületeket és a tetemes áldozatot, melyet a rendezőség az ünnepély sikere érdekében hozott, a zuhogó eső teljesen megsemmisítette. Az égbolt már vasárnap alaposan be volt borulva, tegnap reggel pedig megeredt a tartós eső. És bár semmi kilátás sem volt szép időre, a nagyszabásunak tervezett, de az időjárás kedvezőtlenége miatt csak a legszűkebb méretekre szorítkozó menet délután három óra tájban, zuhogó esőben elindult a liget felé. A menetet a vaggongyári zenekaron kívül egy impozánsan díszített kocsiképezte, melyen dideregve foglaltak helyet a magyar ipart jelképező alakok s mellettük haladtak a ségai lányok és legények. A városligetben az eső mindent tönkretett. A sátrakból az összes tárgyakat elszállították, a lombdíszítéseket pedig pocskká verte az eső. Mindezek dacára mégis nagyszámu közönség gyűlt össze a városligeti vendéglő nagytermében, ahol Holubán, Stéger és Boross bírázó bajnokok versenybírázást tartottak. Jelen voltak a városligetben Károlyi Gyula gróf főispán, Károlyi Gyuláné grófné, az ünnepély fővédasszonya, Instiőrés Kálmán polgármester, Varjassy Lajos helyettes polgármester, Lócs Rezső tanácsos és még számosan. A bírázás után a Vásárhelyről hazarándult Sz. Rontay Boriska és Faludi Károly, az aradi Nemzeti Színház tagjai tréfás dalokat adtak elő Marházy Miklós zongorakísérete mellett. Ezzel a nagyszabásunak ígérkezett ünnepély véget is ért. Hogy azonban Aradváros közönsége mégis élvezhesse az ünnepélyt, a rendezőség elhatározta, hogy a jövő vasárnap teljes programmal tartja meg azt.

(=) Nyári ünnepély. A magyarvárosi polgári jótékonycélú asztaltársaság augusztus hó 25. napján, Kocsuth Lajos hazánk nagy fiána névnapja alkalmából saját helyiségében, Nagy Sándor utca 7. szám alatt a „Cserebogárhoz” címzett vendéglőben táncmulasággal egybekötött jótékonycélú nyári ünnepélyt rendez. Belépő díj: személyjegy 80 fillér, családjegy 1 korona 60 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság vasárnap e hó 26-án lesz.

(=) Művészestély Buttyinban. A Buttyinban f. hó 18. án rendezett művész-estély fényesen sikerült s a jótékonycélra 111 korona maradt. A közreműködők páratlan élvezetet nyújtottak a nagyszámban egybegyűlt közönségnek. Az est fénypontja volt S. Fáy Szeréna, a budapesti Nemzeti Színház tagjának „Előre” és „Rab asszony” című szavatalai és Boross Terike volt nemzeti színházi tagnak szavatala, valamint „Egy kis vihar” című, Fekete Ernővel előadott páros jelenete. Sok elismerésben részesült továbbá Lencső Mária zongoraművész nő játéka, Rómann Károly hegedűjátéka és Horváth Jánosnének Klein Józseffel előadott „A vén cigány” című melodramája. Az előadást tánc követte. Jelen voltak:

Asszonyok: Sztráva Miklósné, dr. Fekete Józsefné, dr. Csillag Ignácné (Borosjenő), dr. Dénes Jakabné, Popper Ignácné, Horváth Jánosné, Lorenz Lipótné (Diés), Kiurszky Ivánné, Steiner Jánosné (Almás), Bienenstock Józsefné, Klein Mártonné, Klausner Jakabné, Bognár Károlyné (Kujed), Titz Alfrédné (Kujed), Korek Gusztávné (Kujed), Rechnitzer Izidorné (Kujed), Scheer Gyuláné (Kiszindia), Popa Györgyné, Brassay Lajosné (Kocsuba), Bauman Lajosné, Feinkuchen Bernátné Bernátné (Berza), Ormi Miksáné, Klein Eszter (Gurahonc), Farkas Áronné

(Arad), Grosz Mórné (Gurahonc), Francz Péterné, Csillag Lsura (Bécs), Klein Fülöpné.

Leányok: Borsos Irma és Lili (Vác), Csillag Malvina (Borosjenő), Klein Anna, Kraszkó Annuska (Almás), Burlán Mária (Alosill), Künzler Irén, Po. per Erzsike, Feinkuchen Amália, Scheer Gizuska (Kiszindia), Steinberger Katica, Lencső Mária (Vác), Klafter Rezső, Klafter Etel.

(=) **Tündér estély Gyorokon.** F. hó 18-án a gyoroki kaszinó igen fényesen sikerült tündér-estélyt rendezett, mely világpostával, konfetti és tekedobással volt egybekötve. A legtöbb levelezőlapot *Tabajdi Ilonka* kapta, aki első díjként egy igen szép cipke legyezött nyert. A levelezőlap áruállításánál is igen szép sikert értek el, különösen *Magyary Margitka*, aki 520 levelezőlapot árusított el és szintén egy igen szép legyezött nyert. A tekepályán az első díjat *Griffel Lajos*, egy értékes pózstár-cát; a második díjat *Szilvassy Géza*, egy remek zsebkést; a harmadik díjat *Pálffy József*, egy sítapácát nyert. Jelen voltak a mulatságon:

Urasszonyok: Eckardt Jánosné (Ménés), öz. Fábán Józsefné (Epest), Hunyady Lászlóné, Hoffmann Károlyné, Kauffmann Mátyásné, Korcz Benóné, Magyary Alajosné (Budapest), Montia Györgyné (Kuvin), Sáfán Emilné, Schneeberger Emilné, Schneeberger Mária, Szundy Aurélné (Kuvin), Vass Imróné (Arad), Vass Sándorné (Csaba.)

Urleányok: Fekete nővérek (Arad), Kaufmann Irén, Magyary Vali (Arad), Magyary Margitka (Budapest), Sigmund Helén (Ménés), Schneeberger Bella, Tabajdi Ilonka

Felülfelelték: Korcz Benő 5 kor., Kaufmann Mátyás 4 kor., Hunyady László, Szundy Aurél, Montia György 1—1 kor.

(=) **Táncvizsga-bál Ujszentannán.** Az ujszentannai ifjuság folyó hó 18-án tartotta meg fényesen sikerült és világpostával egybekötött táncvizsga-bálját *Tamás János* tanítói vezetésével. A világposta győztese az ügyes kis *Gantner Malvinka*, aki csak 7 többséggel győzte le vetélytársát, *Gantner Mariskát*. A bálkirályné szép és becses jutalomban részesült. A növények kivül még számosan vettek részt a mulatságon. A högyek névsora:

Asszonyok: Adelmann Károlyné, Adelmann Endréné, Báthory Istvánné, Donnawell Mihályné (Pankota), Gantner A. Károlyné, Gantner Károlyné, Gantner Vilmosné, ifj. Gantner Jánosné (Tövisgyháza), Hohágyi Jánosné, Martits Antalné, Scherer Viktorné, Schuk Károlyné (Arad), Zimmermann Adámné, Zimmermann Jánosné.

Leányok: Adelmann Irénke, Adelmann Mariska, Báthory Erzsike, Gantner Katica, Gantner Mariska, Gantner Hermin, Gantner Mariska, Gantner Malvinka, Gantner Rózsika, Kreidler Böske, Lengyel Margitka, Martits Katica, Martits Rozsi, Oszter Evelin, Scherer Mariska, Scherer Lujzika, Schuk Terézke, Szilvassy Maliska, Zimmermann Erzsike, Zimmermann Jolán, Zimmermann Matild.

Halálos automobil-baleset.

Agyongázolt herceg.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 21.

A száguldó guillotine, ahogyan az automobilt elnevezték, az utóbbi időben mind több és több áldozatot követel épen azok köréből, akik ennek az előkelő és költséges sportnak hódolnak. Egy csomó arisztokrata után a múlt hetekben *Murat herceg*, tegnap pedig egy *egiptomi herceg* fizette meg életével a roppant elővigyázatot igénylő automobilozást.

Páris mellett egy vasuti átjárónál *Mohamed Ibrahim* herceg automobila nekiment egy személyvonat mozdonyának, amely azután a herceget és soffőrijét *halálra gázolta*.

A legújabb automobil-szerencsétlenség-ről a következőket sürgönyzik Párisból:

Mohamed Ibrahim herceg, az egyptomi khedive unokaöccse tegnap Páris közelében egy automobil-baleset folytán sze-

rencsétlenül járt és röviddel utóbb *meghalt*. A herceg nyitott automobilon az országúton robogott s amikor a vasuti átjáróhoz ért, az automobil egyenesen *nekirohant egy személyvonat mozdonyának*. Az összeütközés oly heves volt, hogy az automobil *darabokra tört* s a mozdony is annyira megsérült, hogy a vonat csak több órai késéssel, más mozdony segítségével folytathatta útját.

A szerencsétlenül járt herceget és automobil-vezetőjét odasiető emberek vették ápolása alá. A hercegnek fején nagy seb tátongott, *jobb mellkasa betört és lábai eltörték*. A soffőr még a helyszínén *meghalt*.

A herceg megmentésére Párisból érkeztek híres orvosok, akik nyomban meg is operálták, de a műtét mitsem használt: a herceg rögtön a műtét után *meghalt*.

A szerencsétlenség Páris előkelő köreiben nagy megdöbbenést és részvétet keltett.

Másik két automobil-balesetről is érkezik ma hír.

Párisból jelentik: *Marienbad* és *Franzenbad* közt nagy automobil-szerencsétlenség történt. *Reuter* Eisenach-i automobilgyáros egy társasággal kirándult és a gépkocsi felborult. *Reuter* lábát törte, felesége súlyos belső sérüléseket szenvedett, egy hamburgi asszony, aki agyrázkódást kapott, *halálán van*.

Mseno községnél, *Melnik* város közelében egy automobil, amelyben *Windischgraetz* Ottó herceg ült, összeütközött egy kocsival, amelyben a *msenoi* postamester nő ült. Az asszony kiesett a kocsiból és nagyon súlyos sérüléseket szenvedett. A herceg sértetlen maradt. Az asszony *bűnvádi feljelentést* tett a herceg ellen.

A hamistann-gyár titkaiból. Köszvényes a becsület.

(El, Pöstyénbe!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Deutsch Izidor még mindig szabadlábon van. Sőt, mi több, már nincs is Aradon. Elutazott, állítólag *Pöstyénbe*, ahol most szorgalmasan gyógyítja köszvényes becsületét.

Emlékeztetes, hogy Aradnak már volt egyszer olyan szabásu embere, mint *Deutsch Izidor*. Ez az ember *Szelle József* volt, aki szabadon garázdálkodott évek során át. Existenciákat tett tönkre és vagyont szerzett a mások könnyenhiúsága és becsaphatósága révén. A társadalom tehetetlen volt vele szemben s végre is a sajtónak kellett ezt a szemetet kiszöprnie. *Deutsch Izidorral* szemben a társadalom ugyancsak tehetetlen volt. Senki sem hurokoltja meg magát szívesen a büntetőbírók előtt és ez volt a *Deutsch* szerencséje. Pörölt, ha igaz volt, ha nem volt igaz. Sőt most, mikor már mindenki előtt világos, hogy ez az ember alaposan megérett a fogházra: még most is pörrel fenyegetőzik. A pört izgatottan várjuk, de félünk, hogy nem lesz belőle semmi. Annyit azonban mindenestre elértünk, hogy a társadalmat egyszer s mindenkorra megszabadítottuk ettől a veszélyes embertől, aki ártalmasabb volt, mint *Szelle*. Mert ez kis embereket döntött a romlásba és vitt a bűn útjára.

Hogy a pör során minél érdekesebb ügyek kerüljenek napvilágra, az alábbiakban újabb anyagot szolgáltatunk a pörre:

(Ujabb esetek.)

Deutsch Izidor különféle manipulációjával nem épen legutolsó az a mód sem, amelyvel egy *aradi katonatisztet* sikerült annyira tönkretennie, hogy az kénytelen volt pályáját abban hagyni. Ez a módszer ama ismert üzleti fogás alapján nyugszik, amely szerint A. elad B.-nek egy vagon patkányt 600 koronáért. A 600 koronáról váltót kap s aztán visszavásárolja a patkányokat 100 koronáért. *Deutsch Izidor* ékszerrel csinált ilyen műveleteket, ha nem is ilyen horribilis kamatra. Egy katonatiszt volt az áldozata, akinek miatta kellett abban hagynia szépen indult katonai pályáját.

De menjünk tovább. Állítjuk és bizonyíthatjuk is, hogy *Deutsch Izidor* nemcsak sógoránál, hanem másnál is megkísérelte, hogy hamis tanuvallomásra bírja rá az illetőt. Nem ő maga tette ezt: ennél sokkal raffináltabb ez az ur. Egy hozzá közelálló személy utján *igért ötven, majd pedig száz koronát* egy aradi urismerbernek, ha érdekében *Schwimmer Albert* ellen hamis vallomást tesz. Tudtunkkal a hamis tanuzásra való rábírás hivatalból üldözendő büncselekmény s épen ezért nagyon csodálunk, ha az aradi kir. ügyészség még ezek után sem indítaná meg az eljárást.

Itt említjük meg, hogy *Deutsch Izidor*, aki üzletét hitelre alapítva kezdte meg, ma 40,000 korona vagyonnal bír. Pár év alatt egy áras-üzletből, melynek még csak különösebb forgalma sincsen, 40,000 koronát összeszedni bajosan lehet korrekt uton. De hát *Deutsch* ur művész. Na, művész.

(A strohmann-politika.)

Deutsch Izidor régi és kipróbált taktikája, hogy minden bűnügyében *strohmannokat* tol védelmül maga elé, ha csak teheti, ugy intézi bűnös manipulációját, hogy azokban ő a háttérrel foglalja el. Ő mindig ártatlan. Úgyesen beugrat embereket, akikre az ügyek ódlumát átolthatja. Ezért van, hogy *Deutsch* az eddig lefolytatott — bűnügyekben egynek kivételével — ép bőrrel menekült. Hamis tanuk és strohmannok: kitűnő berendezés egy bűnügyi minősítésű urnak. A hamis tanuk megszerzésére is strohmann kell. És balesek mindig akad.

A strohmann-teória fényesen kiviláglik a *Bartha Ferenc* orsz. képviselő elleni zsarolási ügyben, ahol *Deutsch* saját sógorát: *Schwimmer Albertet* toltá védelmül maga elé. A *Korányi* ügyben, ahol *K.* aradi ügynököt igyekezett bemártani. És így tovább. Az iratokból minden pörben konstatálható ez az igyekezet. És az ügyészség még mindig nem tartja szükségesnek, a rendőrség még mindig nem tartja halaszthatatlannak, hogy ezzel az emberrel sommás uton végezzen. Holott tudomásunk szerint a büntető perrendtartás kimondja, hogy az, aki ellen két bűnügyben eljárás van folyamatban s aki ellen ezután *harmadik* fenytő feljelentés is érkezik: az *letartóztatható*.

(El, Pöstyénbe!)

*Deutsch Izidor*t azonban bajosan fogják már letartóztatni. Amint jeleztük, a kitűnő óras elutazott *Aradról*, állítólag *Pöstyénbe*. Ő köszvényes. Belsőleg és testileg. És a hurok szorul, egyre szorul: jó ilyenkor fűrdőre utazni.

A mai napon egybeként már megtörtént, ami előre jeleztünk: *Sugár Jenő* dr. ügyvéd egyszerre három feljelentést adott be *Deutsch Izidor* ellen: egyet *hatóság előtti rágalmaszást* egyet nyomtatvány utján elkövetett *rágalmaszást* és egyet *hamis tanuzásra való felbujtásért*.

Míndezekből kitűnik, hogy *Deutsch Izidor*-nak igaz van, mikor tegnapelőtt megjelent nyilatkozatában hazugságoknak nevezte róla szóló tudósításainkat. És ezt az igazságát még jobban megerősíti az a névtelen, ákom-bákomos levél, amelyet a mai postával kaptunk s amely

vége egy humoros akkordot is vagyit ezekbe a sötét ügyekbe. Megállapítja ugyanis a névtelen levélíró, hogy Deutsch Izidor áttalans, ellenben ml legalább is akasztanivalók vagyunk.

Mégis jó, hogy a Deutsch Izidoroknak ilyen önfeláldozó barátai vannak! Még ha névtelenek is.

SPORT

+ A Szent István-díj. Mint Budapestről jelentik, az idei Szt. István-díj volt a legcauyább és legérdektelenebb alapítása óta. Eirontotta azt nemcsak az esős idő, de főleg a futólovak kvalitása, jobb díjazásu handicapban is különb teliverek szoktak működni. A közönség is ugylátszik észrevelte ezt, mert vajmi kevesen voltak az első helyen. A Szt. István-díjban összesen tíz ló indult, ugymint: Off (Kiszivát), Santoy (Huxtable), Oyama (Baumgartner), Blair (Birkenruth), Liebeslied (Vikington), Giddy Girl (Vivian), Horkay (Tara), Nápszó (Fries) Tatagyöngye (P.s) és Zápolya (Kemény). Megieptésszerűleg Blair könnyen, három hosszal verte meg Tatagyöngyét, míg Liebeslied a harmadik és Oyama a negyedik helyre került Blair, a nagy formában levő Mautner-istálló lóva, éppenséggel nem klasszis ló, mint ahogy nem az Tatagyöngye a legkevésbé Liebeslied. Hogy mégis ezek játszottak szerepet a végküzdelemben, annak a Szt. István díj szerencsétlen proppozíciója az oka. A nyolcvanezer koronával díjazott verseny ló-favoritja, Szemere Miklós Horkay-ja, egy pillanatig sem volt versenyben. Erre a sorsra jutott Sigray-istálló cakkja: Giddy Girl is, amely a Szt. István-díjnak előzetes kedvence volt. A győztes tulajdonosnak a verseny után számosan gratuláltak, de megéljeneztek a nyertes ló szokóját, Birkenruth ot is, aki valóban higgadt szép lovaglást végzett Blair nyergében. A totalizátor pénzforgalma a Szt. István díjban 119,795 korona volt.

A tuberkulózis új szeruma.

Egy kaposvári orvos találmánya.

Gyógyítható a tüdővész.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 21

Az orvosi tudomány terén feltűnést keltő és szenzációs találmányról: a tuberkulózis új szerumáról ad hirt egy kaposvári távirat. Eszerint egy kaposvári gyakorló orvos: Ungár Lajos dr. már hat éve folytat tudományos és gyakorlati kísérleteket egy általa feltalált szerummal, mely már igen sok esetben súlyos tüdővészben szenvedőknek visszaadta az egészséget. Most, amikor az orvosi tudomány épen Behring német tanárnak hasonló találmányával foglalkozik, különös érdeklődésre tarthat számot a magyar orvos szeruma, amely, ha beválik az egész emberiséget hálára kötelezi a kaposvári orvos iránt.

A távirat a következőkben számol be a szenzációs találmányról:

Ungár Lajos dr., kaposvári orvosnak 1900-ban 18 éves fia tuberkulózisban meghalt. Az apa, kinek egyetlen gyermeke pusztult el a betegségben, nagy fájdalomában és kétségbeesésében elhatározta, hogy tanulmányozni fogja a tuberkulózis bacillusait. Amikor fájdalma enyhült, hozzálátott vizsgálódásaihoz, amelyeket azóta — 6 év óta — tudományosan és gyakorlatilag folytatott. Kísérletezésit siker koronázta, eredményük pedig egy szerum, melyet a gy-

akorlatban kipróbált és amelyjél már edd'g is sok tüdővésztes embert gy'g'ított ki a betegségéből. Szeruma, melyet Ulmonin nek nevezett el, egy vizeszínű, iztelen és szagtalan folyadék, melyet fél vagy egy grammos adagokban a már ismert fecskendővel a beteg bőre alá fecskendeznek.

Ungár dr., ki csak most lépett találmányával a nyilvánosság elé, reméli, hogy kártársai is ugyanolyan sikerrel fogják az Ulmonin-t használni, mint ő. Ma, amikor majdnem naponta érkeznek hírek újabb és újabb szerumokról, melyek közül azonban még egyik sem vált be, nem is lehet csodálkozni, ha Ungár dr. találmányát is kételkedve fogadják. A gyakorlat van hivatva eldönteni, hogy Ungár dr. szeruma alkalmas-e az emberiségben ezidőszert legelterjedtebb és legjobban dühöngő betegséget ki-pusztítani.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Új asztaltársaság Aradon. A következő felhívást kapjuk: Felhívom mindama magyar érzelmű honpolgárokat, akik Damjanich János a szabadságharc legnagyobb hősnéek emlékére Aradon alakulandó asztaltársaság keblébe óhajtanak lépni, hogy e hó 23 ikár. csütörtökön este 8 órakor, Faragó Béla Ujterem-utca 31. szám alatt levő vendéglőjében tartandó alakuló gyűlésen szíveskedjenek megjelenni. A szervező-bizottság nevében: Vidulovics Izidor ideiglenes elnök.

Dániel Tibor a lippai választóknak.

Ajándékba adott fürdő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 21.

Nem ritkán hallani, hogy országgyűlési képviselők választókerületeiket megajándékozzák kisebb-nagyobb — rendszerint kisebb — adományokkal, hogy megörvendeztesék választóikat és szorosabbá, bensőbbé tegyék azt a köteléket, amely a képviselőt kerületéhez fűzi. Ezek az adományok egy Kossuth Lajos arckép, tűzoltó vagy egyéb egyleti zászló, templomharang vagy orgona keretelben szoktak mozogni, mert képviselőink a német közmondással tartanak, amely szerint már kis ajándékok is fontartják a barátságot.

E sablonoktól eltérően, Dániel Tibor báró, a lippai kerületnek fiatal alkotmánypárti képviselője sokkal érdekesebb és nagyobb szabásu ajándékkal készül lippai választóinak kedveskedni. Dániel báró ugyanis azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Lipppa mellett fekvő kis fürdőhelyet: Savanyukutat megvásárolja mostani tulajdonosától, Karácsony Antal aradi fűszerkereskedőtől és azután odaajándékozza Lipppa községnek.

A báró megbizottal a minap már fölkeresték Karácsonyit, hogy tudakozódjanak a fürdőhely vételára és egyéb részletek iránt, amelyekről most fognak beszámolni a gáji birtokán időző képviselőnek.

A 20 holdnyi területtel bíró Savanyukut, amelyért Karácsony 32.000 korona vételárat követel, mintegy tíz év előtt már Lipppa nagyközségé volt, de akkor eladták Schwarz Ármin lippai kereskedőnek, akitől nyolc év előtt Karácsony Antal vette meg.

Egyelőre igénytelen fürdőcske, tíz-tíz fürdő- és vendégszobával, táncteremmel, cukrászdával, vendéglővel és két kisebb pavillonnal, de vastartalmu gyógyforrására, szép fekvésére való tekintettel jövőt jósolnak a kis fürdőhelynek, amelynek tulajdonjogához Lipppa most Dániel báró nagylelkűségéből fog jutni.

HIREK.

Az éhes város.

Arad, augusztus 21.

Szegedről érkezik a hír, hogy Sze-rényi József államtitkár odautazásának az iparpártoló kongresszuson kívül még egy fontos oka van: a szegedi fa- és fémipariskolát át akarják alakítani ipari főiskolává.

Szeged, amely lakosai számánál fogva számot tart arra, hogy a délvidék fővárosának tekintsek, magának követeli a harmadik egyetemet. Rendben van. A harmadik egyetemet ugyan Arad is követelhetné, de tudva, hogy a vértanuk emléke miatt ez a város ugysem kap semmit még a nemzeti kormánytól sem: lemondunk róla. De igenis joggal követelhetjük és követeljük is, hogy a második müegyetemet Aradra helyezték. A második müegyetemre ugyanis nagyobb a szükség, mint a jogi, orvosi és teológiai fakultásokra. Jogászunk több van, mint kellene. Teológusokban, orvosokban, tanároknak nincs hiány. De műszaki emberünk nagyon kevés van. Kevesebb, mint amennyire a magyar iparfejlődésnek feltétlenül szüksége van. Miután pedig a délvidék városai közül Arad a legtekintélyesebb ipari gócpont s Aradon a legjobbak a konjunkturák az ipari fejlődés továbbvitelére: a második müegyetemet nem is kaphatja más, mint ez a város. Arad ugysem kapott évtizedek óta semmit a kormányoktól. Nem kapott még akkor sem, ha kért. De most kapnia kell.

A második müegyetem kérdése azonban egyelőre még nagyon is függő kérdés. Helyette ipari főiskolát akar felállítani a kormány. Itt van erre a célra az aradi fa- és fémipariskola, mely az ország ilynemű intézetei közt köztudomás szerint a legjobb híré. Tehát a legalkalmasabb, hogy főiskolává alapítsák.

Előáll azonban a falánk város: Szeged, és el akarja enni az éhes város: Arad elől még ezt az intézményt is. Szeged, mely intelligencia tekintetében nyomába sem léphet Aradnak, — mint a várandós asszony, megkivánta az ipari főiskolát. Miután pedig a király egyszer annak a véleményének adott kifejezést, hogy Szeged szebb lesz, mint valaha: a főiskolát meg is kapja az a város. a hol a közügyek a csirkeadó körül forognak, s amelynek szellemi élete a Kocor-bíróság előtti humoros jelenetekben merül ki. Arad pedig hoppon marad.

Hja, az udvar szereti tudni, hogy melyik város kap kedvezményeket a kormánytól. Arad? Ez a város nagyon rosszhangzásu nevet visel. Rebellis város. Hadd éhezzen tovább!

— Kossuth Ferenc utazása. Budapestről táviratozzak: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter e hó 24 én, pénteken dé után 5 óra 35 perckor utazik el Karlsbadból és szombaton érkezik Budapestre. Kossuth három napi ittildőzés után utókurára Herkulesfürdőre utazik.

— Barabás Béla külföldi utja. Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő holnap Aradról

Tusnádra utazik, ahonnan nejével együtt Budapestre megy, majd hosszabb utazást tesz Németországban. Egy újságíró ma kérdést intézett Barabáshoz az országos függetlenségi pártnak a sajtóban propagált szervezkedése dolgában, de Barabás kijelentette, hogy az országgyűlés összeüléseiig politikai nyilatkozatot nem tesz.

— **A szerb kék könyv.** *Belgrad*-ból táviratozzák: A szerb írók és hírlapírók egyesülete szombaton rendkívüli gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy az egyesület saját kebeléből küldöttséget meneszt *Budapestre*, hogy a szerb *Kék könyvet* oda elvigyék és a kormány tagjainak, valamint az országos képviselőknek és publicistáknak átadják. A kék könyvben tudvalevőleg a vámháboru aktáit tette közzé a szerb kormány és ezek kellemetlen leplezéseket tartalmaznak *Goluchowski* külügyminiszterrel.

— **Polgármesterek kongresszusa.** A polgármesterek ezidei kongresszusa Kassa helyett *Pozsonyban* lesz augusztus 28-án. Arad városát a kongresszuson *Vabjassy* Lajos h. polgármester fogja képviselni, aki holnap utazik Pozsonyba.

— **Személyi hír.** *Babó* István kir. járásbíró tegnap érkezett haza szabadságáról. *Babó*, aki nagyobb utazást tett Norvégiában, ma átvette a kir. járásbírói vezetését.

— **Katonai kitüntetések.** A király *Montscuccoli* gróf tengernagynak a Lipót-rend első osztályát, bayersheimi *Schwitzer* Lajos lovag temesvári hadtestparancsnoknak a Lipót-rend nagykeresztjé adományozta, kisdemeteri *Gaudernack* József nagyszabani hadtestparancsnokot a 85. gyalogezred tulajdonosává nevezte ki.

— **Fábrý Sándor és a belügyi reformok.** Említettük, hogy *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter — mint annak idején *Szell* Kálmán — szintén megbízta *Fábrý* Sándor dr. békésmegyei főispánt, hogy vegyen részt a belügyi reformokra vonatkozó törvényjavaslatok kidolgozásában. Mint most értesülünk, a belügyminiszter *Fábrý* Sándort megbízta a községi és körorvosok államosítására, továbbá a vármegyei számvevőségek és pénztárak visszaállítására vonatkozó törvényjavaslatok kidolgozásával s ugyanakkor meghívta az anyakönyvi törvény revíziója tárgyában szeptember hó 10-én tartandó ankétre, amelyen kivüle még két főispán fog részt venni.

— **Eötvös mandátumát nem támadják meg.** *Budapest*-ről sürgönyzik: A VII. kerületi függetlenségi párt ma este *Földiák* Gyula elnökleite alatt értekezletet tartott a képviselőházhoz beadandó ama panasz tárgyában, amelylyel *Eötvös* Károly mandátumát akarták megsemmisíttetni. Hosszas tanácskozás után azt a határozatot hozták, hogy a *képviselőházhoz benyújtandó panasztól elállanak*, mert a kezeik között levő súlyos bizonyítékok a mandátum föltétlen megsemmisítését vonnák maguk után, már pedig a kerület polgárságának nyugalma egy harmadik választás által felzavartatni méltányosnak és emberségesnek nem tartják. Egy memorandumban azonban föltárják a kerület viszonyait és a választás egész történetét a kormány tagjai előtt és ezt sok ezer példányban kinyomatva, a kerület minden választópolgárának megküldik.

— **Krieghammer meghalt.** *Ischl*-ből táviratozzák, hogy lovag *Krieghammer* Ede lovassági tábornok, volt közös hadügyminiszter, ma délelőtt meghalt. A tábornok tudvalevőleg vadászaton megsérült és agg-szervezete nem bírta kiheverni az egyébként könnyebb termé-

szeti sérüléseket. Nekünk magyaroknak nincs okunk ellenszenvvel gondolni emlékére. Tiplus osztrák katona volt, minden nagyobb érinnyek és hibák nélkül. Aféle szürke ember volt, aki a magyar ügyekben is főként a békés megegyezést szerette. A felesége magyar nő volt és e révén sógorságban volt *Kammermaier* Károly néhai budapesti polgármesterrel.

— **Damjanichné Aradon.** *Damjanich* János vértanú özvegye, aki jelenleg Szováta fürdőn nyaral, a hét folyamán Aradra érkezik. Az aggmatrona *Csernovics* Diodor dr. miniszteri tanácsos, jószágigazgató vendége lesz, akihez rokon kötelek fűzi.

— **Titkok egy garnizonból.** *Budapest*-ről táviratozzák: *Zsedényi* Aladárt, a Pesti Hírlap vasárnapi számában „Titkok egy garnizonból” cím alatt megjelent cikke miatt *Fabricsius* Győző honvédezeres ma *Weber* Alfréd alezredes és *Pleski* Ottó őrnagy által provokáltatta. A nevezettek egyúttal *Bothmer* Arpád báró ezredes és *Formanek* Hugó őrnagy nevében is elégteltelt kérték *Zsedényi*-től. *Formanek* nevében azonkívül *Dezsőfi* Géza és *Scholtz* József honvédszázadosok *Munkácsról* táviratilag provokálták a cikk szerzőjét, aki segédeül *Hoffmann* Ottó országgyűlési képviselőt és *Légrády* Imre dr. szerkesztőt nevezte meg. A megbízottak holnap délelőtt tárgyalják a lovagias ügyeket.

— **Bécsi magyarok Szent István-ünnepe.** *Bécs*-ből táviratozzák: A bécsi magyarok is megünnepelék Szent István király ünnepét. Tömegesen elzarándokoltak a Neuer Markt-terre a kapucinusok templomába, a Habsburgok évszázados temetkezésének helyére és ott lobázkodtak a magyarok istenéhez, hogy termékenyítse meg irántuk való szeretettel az élő Habsburgokat. A szent mise keretében *Gutschmidt* Gyula szentszéki ülnök, nagyváradí esperes-piébáncs beszédet mondott, amelynek a megszentelt hazaszeretet címet adta. A beszédben a haza önzellen szolgálatát kötötte a hívők lelkére, amelyet szerinte a közeljövőben biába kerestünk azon a polcon, ahol az ország közalapját intézik. A szónokiat mély hatást tett a nagyszámban megjelent magyarokra.

— **Egy volt húsártiszt köröztetése.** Néhány évvel ezelőtt még fényes húsártiszt egyenruhában pompázott a főváros előkelő társaságában *Vécsey* Ervin huszárhadnagy. Könnyelműsége azonban felemésztette vagyonát s kezdődtek a váltókölcsönök, amelyek csakhamar aláásták a fiatal hadnagy tiszt állásának tekintélyét s ott kellett hagynia a katonai pályát. *Vécsey* ellen a budapesti törvényszék most *közös levelet* adott ki, mert ez év február elsején *Bécsben* *Jausner* Károlytól, a Grand Hotel szálló portásától kétszáz koronát csalt ki. *Vécsey* Ervin zombori születésű huszonnyolc éves nyug. huszárhadnagy, középtermű, hosszas arcú ember, aki feiválta polgári és tiszt egyenruhában jár.

— **Megint nagy tűz Milanóban.** *Milanó*-ból táviratozzák: A *Tertarelli*-féle nagy litográfiai intézet, amely 15000 négyzetméternyi területet foglal el s 800 munkást foglalkoztat, ma éjjel teljesen leégett. A tűz nagy föltűnést kelt, mert a telep tulajdonosa alelnöke a milanói kiállításnak és azt hiszik, hogy a tűzet gyújtogatás okozta.

— **Három öngyilkosság.** Vasárnap három öngyilkossági eset is volt Aradon. *Tesner* József aradi szobrászsegéd az Ujterem utca 16-ik szám alatt levő lakásán mérget ivott. A házbellek még idejekorán észrevették az öngyilkosságot és értesítették erről a mentőket, akik *Tesner*

a közkórházba szállították. Állapota nem súlyos, valószínű, hogy pár nap múlva felgyógyul. Hogy mi indította a fiatal embert az öngyilkosságra, ezt legközelebbi hozzátartozói sem tudják. Vasárnap este még vígan mulatott egy pár barátjával egyik aradi vendéglőben. Éjjel lelé fősájsáról panaszkodott, mire a társaság hazakísérte. Tettét hajnalban követte el. — A másik öngyilkos *Vesér* György kereskedő segéd, aki hat lövető revolverével súlyosabb sebet ejtett magán. A mentők beszállították a közkórházba. — Öngyilkosságot követelt el *Kliment* Mária szobaleány is, aki maróüggyel akart véget vetni életének. Ot is beszállították a közkórházba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Az új tisztek.** E hó 18-án fejezték be kadetiskolánkban az évrő vizsgákat, s már rákövetkező napon Aradon is megjelentek a fiatal haduagyok és tiszthelyettesek, akik hosszú kardjalkat büszkén csörtetve a korzót rőták. Az aradi kadetek közül a következőket nevezték ki: A közös hadsereghez: *Tausch* Brunót a gyulafehérvári 12-ik, *Skrainka* Frigyeszt a szegedi 14. u. szászszólóaljakhoz hadnagyká; *Eliás* Jánost a besztercebányai 82-ik vadászszólóaljakhoz tiszthelyettesé. A honvédségnél *Ubl* Rzsót a lugosi 8-ik gy. ezredhez hadnaggyá; *Bukovetz* Ervint a kolozsvári 21-ik és *Rósi* Istvánt a marosvásárhelyi 22-ik gyalogezredhez tiszthelyetteseké.

— **Tisza István nőtája.** A legkoaliciósabb lapok szerint is *Tisza* István gróf van még akkora ember, hogy érdemes vele néha foglalkozni, kivált mikor olyan kedves apróságot tud meg róla az ember, mint az alábbi. *Tisza* István családjával, jó embeivel kiránduláson volt a minap s a Nagyvárad közelében levő Less állomáson a társaságnak hosszabb ideig kellett várnia a vonat indulását. A társaság igen jókedvű volt s az egykori zord minisztereink sem szomorkodott. Akadt cigány is s a barnaképű bihari hangások egyszerre csak rázendítettek a „Söprök a pápai utcát . . .” kezdetű daldalára vágó ujmódi nótára:

Bécs várában ül a német,
Faj a feje a szegénynek,
Mert a Lajta partján hetek óta
Athallik a Kossuth nóta.

A kegyemes urnak nagyon megtetszett a dal s félóránál tovább gyönyörködött benne. Utoljára maga is énekelte s mikor a vonat elindult, gazdagon megajándékozta a cigányokat.

— **A nyomdászok árszabálya.** *Budapest*ről jelentik: A „Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége” és a „Magyarországi nyomdászok-szakszervelete” rászéről kiküldött árszabály bizottság, mely *Endrényi* Lajos (Szeged) elnök, *Láng* József (Nagyvárad) előadó, *Mayer Engel* Lajos (Szeged), *Nagy* Sándor (Péc.), *Hoffmann* Sándor (Debrecen), *Kirchner* Ernő (Versec), *Molnár* Mór (Szekszárd), *Borcs* János (Arad), *Taisz* Károly (Péc.), *Klein* J. (Miskolc), *Breitfeld* Dezső (Szombathely) nyomdatulajdonosok, illetve képviselők, *König* S., a vidéki nyomdatulajdonosok szövetségének ügyvezetője mint jegyző; továbbá *Grossmann* Jenő (Szeged), *Gábriel* József (Temesvár), *Róthmüller* Lajos (Péc.), *Péntek* Lajos (Debrecen), *Schönthal* Jenő (Kolozsvár), *Gábriel* J. (Nagyszombat), *Husvét* Vilmos (Brassó), *Dobos* János (Arad), *Hovarik* Károly (Pozsony), *Preisz* Mór (Kassa), *Peidl* Gyula, *Lerner* Dezső, *Kirsteier* János, *Rottenstein* Mór és *Verner* Jenő, mint a nyomdászok részéről kiküldött tagokból áll, a küszöbön levő új árszabály-rendezés céljából e hó 18-19. és 20-án az Otthon írók és hírlapírók köre helyiségében teljes ülést tartott, melyen az érdekeltek megkeresésére *Forray* Róbert kir. segéd iparfelügyelő elnököt. A jelen esetben kizáróan a vidéki nyomdász-árszabály és munkaldó viszonyok rendezése forgott szóba, s habár még nem mondhatni, hogy az óhajtott békés megegyezés az egész vonalon létrejött: nagyban hozzájárult a kölcsönös megértéshez az elnöklő iparfelügyelőnek többszöri alapos hozzászólása az ügyekhez. A három napig tartó tanácskozás után az összes pontokra megállapodás történt, három pont kivéte-

lével, melyek fölött nyolc nap mulva fognak dönteni.

— **Pályázatok a városnál.** A polgármester az Arad szab. kir. város törvényhatóságánál megüresedett 1600 kor. évi fizetés és 820 kor. lakbérilletményvel javadalmazott *számvívó* *számtiszt* s az ennek betöltésével esetleg megüresedő 1400 kor. évi fizetéssel és 280 korona lakbérilletményvel javadalmazott *irodai segéd-tiszt* állásra pályázatot hirdet. A kérvények szeptember hó 5-ig nyújtandók be a polgármesterhez.

— **Házasságok.** *Regényi Béla* vasuti tisztviselő házasságot kötött *Jakóts Ilona* kisasszonnyal.

Costa János aradi gör. keleti tanítóképezdei tanár nőül vette özv. *Greguss Gézané* született *Blaskovits* Anna urhölgyet.

Weiss Mózes Dávid horbizományos házasságot kötött *Meisster Irén* kisasszonnyal.

— **Behívott honvéd tartalékosok.** Az aradi honvédszázalajhoz ma tíz tartalékos hadnagy, tíz tiszthelyettes és kétszáz tartalékos honvéd vonult be fegyvergyakorlatra.

— **Égő fenyő erdő.** *Sepsi-Szent-György*-ről táviratozzák: A Csikszentmárton és Csikfalva között elterülő hatalmas fenyőerdő napok óta ég. A hatóság a közeli falvak lakosságát kirendelte az oltásra, azonban a vízhiány miatt ugyszólván tehetetlenek a dühöngő elemmel szemben. A kárt még nem lehet megállapítani. Valószínű, hogy a tűz, mely Csikvármegye tanügyi alapját érzékenyen sújtja, *gyújtogatásból keletkezett.* A vizsgálatot megindították.

— **Ujságírók szakszervezete.** Az ujságírók szervezkedésére a vidékről, főleg Szegedről és Aradról kilindult mozgalom talajra talált a fővárosban is. *Budapest* ről táviratozza tudóstónk, hogy a fővárosi ujságírók ma *Gerő Ödön*, a Pesti Napló főmunkatársának elnöklete alatt a Drechsler kávéház külön helyiségében értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy *Ujságírók szakszervezete* neve alatt testületet alakítsanak az ujságírók erkölcsi és anyagi érdekének megvédése céljából. A szakszervezet tárgyalta az alapszabály tervezet néhány pontját és már mai üléséből a szervezethez való csatlakozásra hívta fel az összes fővárosi és vidéki ujságírókat, valamint a már létező ujságíró-testületeket.

— **Eljegyzések.** *Limbeck Győző* városi tisztviselő f. hó 20-án eljegyezte *Hendl József* nagy birtokos kedves és szeretetreméltó leányát, *Jusztikát.*

Arkossy Aurél kroknai körjegyző e hó 14-én eljegyezte Aradon *Daempfl István* hugát, néhai *Daempfl Sebestyén* pénzügyi titkár leányát, *Mariskát.*

Baaden Károly Ágoston Budapestről eljegyezte *Weitner Vilma* kisasszonyt Lippán.

Huppert Henrik aradi női szabó eljegyezte *Fröhlich Lujza* kisasszonyt, *Fröhlich Zsigmond* kereskedő leányát.

— **Kisiklott gyorsvonat.** *Koblenz*-ből sürgönyzik: A nyugat-rajnai gyorsvonat *Trier* közelében kisiklott. Az utasok közül tizenkettő megsebesült, ezek közt három halálosan.

— **Csőd miatt megőrült nagykereskedő.** *Debrecen*-ből jelentik: *Adler Simon* debreceni kézműváru nagykereskedő néhány hét előtt csődbe jutott. Ez a csapás annyira kétségbe ejtette, hogy

buskomorrá lett. Tegnap pedig *kötört rajta a téboly.* Elcsé kőst vett elő és leakarta szurni hozzártározott, kik közül többeket megsebesített. Nagy nehezen megfélezték és tébolydába szállították.

— **Lázadás készül Dél-Afrikában.** *Johanniszburg*-ból táviratozzák: Aggasztó hírek érkeznek a kafferek és a többi fekete törzsek magatartásáról. A feketék, akiknek még az angol-bur háború idejéből sok fegyverük és töltevényük van, egyre készülnek a nagy általános fölkelésre, amely egészen megszabadítaná Dél-Afrikát a fehér bevándorlóktól.

— **Ellopott pénztárca.** *Kormon Gyula* aradi vaggongyári munkás vasárnap este feljelentést tett a rendőrségnél, hogy 180 koronát tartalmazó pénztárcáját egyik ismerőse, *Kriszán Flóra* a lövonaton ellopta. Az ügyeletes rendőrtiszt detektívet küldött Kriszánhoz, aki azonban nem engedett a felszólításnak, hanem erőszakoskodott *Palenta* detektívvel szemben. *Palenta* végül mégis csak elszállította Kriszánt a rendőrségre, ahol lopás és hatóság elleni erőszak miatt előzetes letartóztatásba helyezték. Ma azonban, minthogy *Kriszán* beigazolta, hogy állandó lakása és foglalkozása van, a rendőrség szabadon bocsátotta.

— **Ezüstlakodalom.** *Schwarcs Dávid* aradi terménykereskedő és neje szül. *Funkelstein Malvin* uró ma ünnepelték házasságuk huszonötödik évfordulóját. A rokonok és ismerősök elárasztották szerencsekivánatokkal a közbecsülésben álló házaspárt.

— **A temesvári vonat balesete.** Lapunk legutóbbi számában megjelent „Elhárított katasztrófa” című közleményünkre vonatkozólag az államvasutak üzemeltetősége értesít bennünket, hogy az augusztus hó 17-én esti 9 és 10 óra között dühöngő igen erős szélvihar a Vinga és Orcifalva állomások közl vonatrészen lévő vashid pályá burkolatának egy részét felszakította, úgy, hogy egyik pályó a sínzálra esett. Az 5208. sz. személyvonat mozdonya ezen pályát elsodorta és a mozdonyvezető a recsegés hallatára a vonatot azonnal megállította. A vonat, mely aznap Temesvárról 23 perc késéssel indult, a hid és pálya megvizsgálása után 15 percnél tartózkodás mulva akadálytalanul tovább folytatta útját és Aradra nem másfél órai, hanem csak 37 perc késéssel érkezett meg. Ezek szerint merénylet esete nem forog fenn.

— **A női járás eleganciája.** Az angol divatujságok nagy változásokat jósolnak a női járásban. Azt mondják, hogy el fog tűnni a modern, emancipált asszony nyugodt, széles modoru járása és helyette megint divatba jön a 20—30 év előtti tipegő, ringó járás. Ezt a nagy változást pedig az újra felkapott keskeny, magassarku cipők fogják előidézni. Ezek a járásra teljesen alkalmatlan, a kellenél keskenyebb, öles sarku apróságok nagyon bizonytalanná teszik a járást, úgy hogy a modern divathölgynek jéformán külön kell megtanulnia a járást, ha azt nem akarja, hogy járása csunya és esetlen legyen. Londonban már vannak is olyan tanárok és tanítónők, akik kizárólag csak a graciózus járásra tanítják növendékeiket. És az valóságos tudomány — több! — művészet, hogy azokon a rémes sarkokon ne bukácsolva járjon a leggraciózusabb teremtes is. De hogy jöhetett megint divatba a mai emancipációs, sportos, modern időkben a mult századnak ez a lehetetlen islésbeli tévedése? A válasz nagyon egyszerű. Eppen a sportszerű ruházódás folytán. A szoknyák ugyanis most csak a bokáig érnek, úgy hogy a láb maga teljesen szabad és mindig látható. Bármilyen kényelmes legyen is ez a soknyadvat, amennyiben roppant megkönnyíti a járást, a nagylábu angol hölgyek nem nagy lelkesedéssel üdvözölték. Hanem hát a divat — divat! És hogy a divatot követhessék, hozzáláttak lábuknak oszinosasá és elegánsasá tételéhez. Így kerültek divatba a díszes, elegáns, magassarku cipők.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az aradi ág. evang. egyház ujonnan épült bérháza tanácssterme részére *Nagy Lajos* szállodatulajdonos egy értékes és díszes öt águ légszeszocillárt ajándékozott. E nagylelkű adományért az evang. egyház nevében ezuton is hálás köszönetét fejezi ki: *Frint Lajos* lelkész, *Kneffel Lajos* jegyző.

— **Bolhák, svábok, poloskák legbiztosabb pusztító szere** Vojtek és Weisznél Aradon. 113

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A megvert munkás.** Megemlékeztünk már arról, hogy *Gruber Oszkár* munkás feljelentést tett *ifj. Csutak Károly* ellen súlyos testi sértésért, mert albitólág *Csutak* őt úgy megverte, hogy napokig ágyban fekvő beteg és így munkaképtelen volt. Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi kir. járásbíróság, mely azonban nem látván beigazoltnak *Gruber* állításait, *ifj. Csutak Károlyt* felmentette. Kiderült ugyanis, hogy *Gruber* aznap még dolgozott, sőt munkástársával összeveszvév, azok őt megverték és a sebeit, melyek miatt ágyban feküdt, ezen verekedés közben kapta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, augusztus 21.

Az időjárás alaposan megváltozott. Az óhajtott esőt bőségesen kaptuk, s talán sok is volt. A két ünnepnapon amugy is szünneteltek a munkálatok s így az eső okozta akadály nem vehető számításba.

A gabonaüzlet még mindig lanyha jellegzetű. Az idén késik a szezon és ezzel a forgalmasabb piac is.

Elkelt a mai hetiplacon:

4000 mm. uj buza 13.20—13.60.

200 mm. uj árpa 10.40—10.60.

200 mm. uj rozs 10.80—10.50.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 21.

Amerika $1\frac{1}{2}$ magasabb. Kinálat és vételkérő mérsékelt. Elkelt 35,000 métermázsa 10 fillérel olcsóbb áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre 7.24—7.25

Aprillisi buza 1907-re 7.54—7.55

Rozs októberre 6.10—6.11

Zab októberre 6.35—6.36

Uj tengeri 1907-re 5.22—5.23

Záruló á áron:

Buza októberre 7.24—7.25

Aprillisi buza 1907-re 7.55—7.56

Rozs októberre 6.13—6.14

Zab októberre 6.33—6.39

Uj tengeri 1907-re 5.22—5.23

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dicsőszentmárton. Kérjük bennünket arról értesíteni, hogy magyar nyelvűt kíván-e, vagy lehet német is? Német nyelvűt azonnal elősorolhatnánk néhányat, de utána járunk, hogy van-e megfelelő magyar.

Apatelek. Régi dolog, hogy a Hadzsics-féle szerb nemzeti színház társaság a Délvidék néhány városában játszási engedélyt nyer.

Anonimusz. Minden esetben köteles a postatiszt felvilágosítást adni. Jelen esetben nem adhatta meg a pontos címet, minthogy magyar hírlapjegyzék nincsen. Ó tehát azt a tanácsot adta önnek, hogy küldje el a levelet közelebbi cím nélkül s ha a levél nem jön vissza, illetékes kezekbe került. S a mint soraiból kivesszük, a levélnek ez lett a sorsa, minthogy ellenkező esetben visszaküldték volna.

E. M. (Fibis.) Tanoncok nem lehetnek a fa- és fémipariskola növendékei. Tandíj egyáltalán nincs.

Szilárd és folyékony
Sarg-fél Szappan
 Glycerin
 a bőrre fehérré
 és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.

Sarg Glycerin-szappan beválik úgy a felnőtteknél mint a legkisebb életkorban lévőknek, mint a tegelőnyösebb tisztító eszköz. A leghíresebb szaktekintélyek mint dr. Hebra, Schauta, Frühwald, Breus Gusztáv és Károly, Schandbauer sib. tanárok által használtatik.

3761

NAPIREND.

Augusztus 22. Szerda. Róm. kath. naptár: Timót. — Protestans naptár: Filibert. — Izraelita naptár: El. Ros. Chodes. — Görög keleti naptár (augusztus 9.): Mátyás. — A nap két 5 óra 4 percek, nyugszik 7 óra — percek.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, csapadék.

A Fehér Kereszt-egyesület ingyenes orvosi rendelő-intézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő delután 3-4. Dr. Fodor János délelőtt 8-9. Dr. Rosenbaum Pal délelőtt 8-9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12-1 órákor.

CSARNOK.

A ló.

Irta: Berkes Imre.

(Vége.)

Előködtem és futni próbáltam. Fu ottam, futottam, s egyszerre megálltam. Egy lovat láttam magam mellett, rajta valami kardos, deccig, mosolygó alakot. Ugyan volt, mint egy király. Száz embernek parancsol, s megengedheti nekem, hogy árnyékba dőljek. Ránéztem, és megdöbentem. A lóban nem csatlódtam, de aki rajta ül, az más volt. A harmadik század kapitánya... Ide kerültem a harmadik század végére... Elmaradtam... Ég irgalmaz! De hogy is szólok ennek, hisz ez rosszabb, a kan nibárlás. Inkább összerogyok.

És se szóltam, a kapitány se dördült rám. Másztunk tovább a hegyi uton, a forró sziklák között. Minden perc egy ómos suiyu, nehéz esztendőnek tetszett. Éreztem, hogy pár óra alatt megvénültem, arcom megráncosodott, természetem megrokkant, s hajam, amit valamikor annyira szerettek simogatni az asszonyok, kihullott. Tehetetlen, undok, vén ember lett belőlem. Aztán hirtelen megvakultam és megsiketültem.

Igy telt el számításom szerint körülbelül ötven év, amikor a kenyeres tarisznyamban egy darabka száraz citromot fedeztem föl. Megettem a citromot és ettől visszanyertem a látásomat és hallásomat.

Láttam, hogy még mindig katona vagyok, s hallottam, hogy valami veszettül fujtat mögöttem, mint egy tűzokádó sárkány. Hátranéztem. Ez is ló volt. És ezen is ül egy király.

A negyedik század végén tipegtem a ló lábai előtt. A ló izzadt, fujt, prüszkölt s minden pillanatban azt várom, hogy a nemes állat belém gázol s én százötven éves koromban ott pusztulok el kigázolt belemmel együtt a roncai csatáskor.

Ekkor megszólalt a délceg király:

— Fáradt vagy fiam? Meleged van édes ficskám? No, kitartás, kitartás, nem tart már soká... Csak menj! Lassan! Nem kell sietned! Ugy is odaérünk!...

Most elátkoztam magamban mindazokat, akik valaha szidni merték a negyedik század kapitányát. Édes Istenem! Hiszen lágy szívű, aranyos ember... Hogy biztat, bátorít, lelkesít! Ebben a pillanatban friss erő ömlött el petyhüdt izmaimban.

A ló még mindig nem lépett el, csak borjumat szagolgatta, amikor a nemesszívű kapitány újra megszólalt:

— Édes fiaszkám! Csak egy kis türelem! Jaj! De elöntött a verejték! Bizony, kutyamely van! Az ördög vigye el, hogy nem tudnak esős időt kiválasztani. Így kineznek az emberek. Na, várj csak, koresek valamit, kapsz valami édességet. Nesze egy kis cukor.

Szerettem volna megcsókolni a kapitány kezét.

Hirtelen kitámolyogtam a sorból és mellette termettem... A kapitány gyöngéden simogatta lova sörényét, valami ronggyal a verejtékét törölgette le homlokáról, vösszójével a legyeket kergette el róla és egy darab kockacukrot nyomott épen a ló tajtékos szájába...

Leszujtva tipegtem tovább... Jaj! Hiszen nem velem beszélt, hanem a lovával.

— Rosszul vagyok, — hörgöttem végső kionomban.

Vén agyamban most vakmerő gondolat villant meg. Ha a kapitány olyan jó a lovához, tőlem sem tagadhat meg egy kis sziverséget... A gondolatot tett követte. A ló a cukrot rágta, én végső erőm megfeszítésével oldalogtam a kapitány mellé, ránéztem, szalutáltam s elhaló, de bátor hangon szólaltam meg:

— Kapitány urnak jelentem alásan, rosszul vagyok...

Nem tudtam folytatni, mert a jószívű ember félibeszakított:

— Ah, ezek a nyomorult önkéntesek! Az ördög vigye el őket. Egyik rongyabb, mint a másik! Mars!

Lerogytam egy sziklára és hirtelen az jutott eszembe, hogy mért nem vagyok én is a negyedik században és a ló mért nem önkéntes. Újra megvakultam s a forró levegő elsiketülő fülemben ezeket a szavakat sodorta:

— Jó volt, édes fiam? Csak kitartás. Nesze, még egy kis cukor!

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon barátainknak és ösmerőseinknek, kik szeretett, felejtethetlen férjem, testvér, illetve rokonunk

SCHMARTA MÁRTON

elhunyta alkalmából meleg részvéteket tolmácsolták és fájdalomukat megjelenésük által némileg enyhítették, nemkülönben azoknak, kik korszoru és csokrok küldésével drága halottunk iránti tiszteletüket nyilvánították, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Arad, 1906. augusztus 21.

2162

A gyászoló család.

MAGYAR
 GYÁRTMÁNYU
ÁRPÁD
 RAJZESZKÖZ
 A LEGJOBB
 ISKOLAI KÖRZŐ.

Gyártja: SZÉRÁSY BÉLA

rajzeszköz- és papírnemű-gyára

Budapest, IV., Ferencziek-tere 9.

1327

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 21. —

Központi szálloda. Langhammer Károly kárbeceklő Budapest. — Kalty Frigyes banktiszt Temesvár. — Sipos Sándor plébanos Szolnok. — Korhuly Aladár birtokos T. Bicske. — Spitz Samu kereskedő Budapest. — Halász János esperes Renetz. — Ferenczy Marcel főtisztviselő Budapest. — Stein Sándor hivatalnok Budapest. — Petényi József hivatalnok Budapest. — Klein Zsigmond utazó Bécs. — Basch József mérnök Hódmezővásárhely. — Karton Aladár igazgató Borosjenő. — Gabovics Istvan

biró Versece. — Csemiczky Gyula kárbeceklő Buda-pest. — Rombay Dezső kárbeceklő Budapest. — Arnold Péter ezredes Grodek. — Schwarz Armin vállalkozó Szeged. — Fisch Jakab kereskedő Budapest. — Nemes Sándor magánzó Ujezentanna. — Gemeindehardt Emil építész Temesvár. — Geiringer Ignácz és neje utazó Bécs. — Kohn Ignácz fakereskedő Gy. Ditró Csik. — Ménéherth Károly ispán Becskerek. — Biró Anna tanítónő Boica. — Mukányi Károly főerdész Balina.

Pannonia szálloda. Jakobovics Nina Bathia. — Grünberg Rozália varrónő Beél. — Vichula Aurél dr. ügyvédjelölt Brád. — Dombori Szócs János vállalkozó Temesrékás. — Indrei György pincér Szeged. — Lelkovicz Bernát kereskedő Rossia. — Harmat I. gyógyszerész Szerbittebe. — Gürtlich Agoston takarékpénztári titkár Pankota. — Povolui Milan kir. albiró Világos.

NYILTTÉR.*

Kalmár Nándor urnak.

Szabadlábban levő Deutsch Izidor aradi órás ur az Arad és Vidéke című ujságban megtalálta azt a hozzá méltó segítő társat, melyet keresett. Ez a lap tárt karokkal adott helyet néhány koronáért ama nyilatkozatnak, melyben szabadlábban levő Deutsch Izidor órás ur aljas brávnak nevezi az Aradi Közlöny ama munkatársát, aki megírta az üzelmét.

A nyilatkozat borzalmas hatásától megtörve jelentem ki, hogy az aljas brávo én vagyok. Én vagyok az a minden tisztességéből kivetkőzött egyén, a ki merészelttem Deutsch Izidort, a félelem és gáncs nélküli lovagot, a tisztesség szülőapját, a korrektség nagyapját, a tisztaképűség úkapját hamis tanúzásra való rábirással, zsarolással és hasonló illetlenségekkel megvádolni. De haj, elért a büntetés: Deutsch és társa, az Arad és Vidéke egyszerűen reámsütötték saját egyéniségük bélyegét. És most ah, aljas brávo vagyok. Nem is védekezem: ha Deutsch Izidor mondja és ha az Arad és Vidékében mondja, akkor biztosan igaza van.

Van azonban néhány szavam ahhoz a bizonyos Kalmár Nándorhoz, aki tudvalevőleg az Arad és Vidéke című lapnak főmuftija. Nem akarom ezt az urat megsérteni. Főleg azért nem, mert ő a vastag arcbőr intézményének híve. Ő nem sértődik meg, mert mindenhez hozzászókött. Ez az ur, akinek néhány forintja uszik az Arad és Vidéke című lapban, mindenáron regresszálni akarja magát. Minden szennyet, amelyet más nyomda visszadob, ő örömmel fogad. Saját halálos ítéletét is kinyomatná őt hatosért. És ezt méltányolom is. Mert élni kell. Az egyik ember pöcegödörrel tisztít, a másik ellenben ilyen nyomtatványokból él. A pénznek, — ugye Kalmár Nándor ur, — nincs szaga.

Kalmár Nándor urnak azonban mégis szives figyelmébe ajánlom, hogy idősebb és tisztességben meg nem öszült egyéneket is ki lehet oktatni jóízűre. Hogy milyen módon: arról bővebb és erőteljesebb felvilágosítással fogok majd Kalmár urnak szolgálni.

Éljen jól, kedves Kalmár ur, méltó társával, Deutsch Izidorról. Adjon ki nyilatkozatokat, ha már olyan égető szüksége van néhány koronára. De vigyázzon, kedves Kalmár ur, mert nekem megvan az a furcsa tulajdonságom, hogy sem az aggkori elmeengeneséget, sem a zsebgyengéséget nem tudom tisztelni. És roppant mulatságos eset lenne, ha ön, a magaskorú bácsi, véletlenül bérmafiammá vedlenék!

Isten velünk, kedves Kalmár!

Kaszab Géza,
 az Aradi Közlöny munkatársa.

* Az ezen rovat alatt közölték nem vállalnak felelősséget.

Ügyes kiszolgáló kereskedő- segédet,

aki a fűszer s román-rövid-
áru szakmában teljesen jár-
tas, magyarul s románul
beszél, előnyös fizetési fel-
tételek mellett keres

Szűszer Bernát

m. kir. dohány nagy és külön
legességi árudája

Petrozsény.

2135

Buder Ferencz

2165 rőfös üzletében

Belényesen,

(Bihar m.) felvétetik

két fiatal rőfös kereskedő

segéd

kik a román nyelvet is telje-
sen birják. Kik az állást elnyerni
óhajtják küldjék be ajánlatai-
kat fenti céghez.

Alkalmi vételi!

Szőlő, ház és pincével
Kovaszinon,

— ház —

Uj-Aradon

Fő-utca 143 sz. alatt azonnal
szabadkézből

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad:

STACHLER ADÁM

divatárháza

Temesvár, Küttl-tér 3. sz.

Vagy:

őzv. HÉSZ JÓZSEFNÉ

urnánél

Uj-Arad, Fő-utca 143. sz.

2131

Telefon 556.

Szliácsi első magyar agyag- kályhagyár

Gyári raktára és képviselete
Aradon, Boros Béni-tér 15. sz. (Dengl-ház.)

Elvállal agyagkályhák és takaréktűzhelyek szállítást, minden kivételben, teljesen készen felállítva, ugyisint gyorsan és szakszerűen eszközöl kályhák és takaréktűzhelyek átrakását jutányos árban.

2169

Szilágyi és Társa.

Mész, csement, fedélcserép.

Mindenemlék építkezési anyagok.

17409—1906. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi királyi Jószaigazgatóság a Sztancsófalván emelendő kisdudóvoda valamint melléképületei, kut, kerítés és járda építésére nem különben a berendezés és felszerelésre vonatkozó szállítások biztosítására versenyárgyalást hirdet.

Kikiáltási ár az óvoda, melléképületek, kut, kerítés és járda építésére összesen 14.957 korona 57 fillér, a berendezésre és felszerelésre 804 korona 04 fillér.

A zárt írásbeli versenyárgyalás Aradon a királyi Jószaigazgatóságnál 1906. évi szeptember hó 24. napján d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Az ajánlatok az építkezésekre, valamint a berendezés és felszerelésre külön-külön teendők.

Ajánlattevő tartozik az ajánlott összeg 5%-ával terhelt, vagy a megfelelő letéti nyugtával ellátott, lepecsételt, 1 korona bélyegjegyes s a kellő felírással írásbeli zárt ajánlatot benyújtani.

Az ajánlatnak tartalmaznia kell ajánlattevőnek azon nyilatkozatát is, hogy az árlejtési és szerződési feltételeket ösméri, magát azoknak aláveti. Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatok Aradon a királyi Jószaigazgatóságnál 1906. évi szeptember hó 24-ik napjának dél előtti 10 óráig nyújtható be, ahol a részletes tervek költségvetések és feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Elkésett, valamint utóajánlatok és táviratok figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1906. évi augusztus hó 19-én.

Magyar királyi államjószaigazgatóság.

Utánnomás nem díjaztatik.

2155

Csak még néhány napig!

CZIRKUSZ LIPÓT Aradon, a Béla-téren.

Szerdán, aug. 22-én este 8 órakor

nagy

sport-előadás

nagy és szenzációs műsorral a méltán feltűnést keltett

4 JOKEY 4

jeleneten kívül, — Aradon másodszer

A czigány

Nagy historial némajáték, Hadakozás lovon és szárazon. Előadva 60 személy által, bengálfány mellett.

Csütörtökön, úgy mint mindennap este 8 órakor

fényes nagy előadás.

Pénteken, augusztus 24-én este 8 órakor: előkelő

HIGH-LIFE előadás. Bővebbet a falragaszok.

Telefon 556.

Tüzifa

kartellen kívül

Első osztályu bükkhasáb tűzifa
Waggononkint jutányos árban
kapható

Szilágyi és Társa

2167 **üzénél**

Arad, Boros Béni-tér 15. szám.
(Dengl ház.)

Egy gyakornok
azonnali belépésre kerestetik.

Eladó

egy mintaszerűleg beren-
dezett és felszerelt 291
magyar, holdas 2159

birtok

családi körülmények miatt.

Megkereséseket „Birtok“ jelige
alatt a kiadóhivatal továbbít.

Egy jó minőségű és trágyázott

190 kat. holdas birtok szor-
galmas 5 kis gazdának részibe
való megmunkálásra, a vagy

bérbe

2158

kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Czím a kiadóban megtudható.

Társ vagy eladás.

Tégla és patent cserép
gyárhoz társ kerestetik vagy
örök áron kedvező fizetési fel-
tételek mellett eladó. Kislaka
határában (Beél mellett) a Nagy-
váradi-ut mentén 4800 négy-
szög öl területen fekszik.

Földealadás. Biharmegyé-
ben Okrös község mellett 15
hold 1100 öl föld, háztelek-
kel legelő és erdő járulékkal
eladó. A megvételhez elegendő
2.000 k. készpénz, többi 6%
kamattal fizetendő.

Bővebb felvilágosítással szol-
gál mindkettőre 2175

Wieser Márton, Csermő.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az igazságügyi palotával szemben, az új luth. bérházban egy a kor modern igényeknek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitűnő jó magyar konyha. Naponta friss csapolású kőbányai sör, friss villásreggeli és hideg felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van. — A m. t. közönség b. pártfogását kérve, maradtam hazafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277 vendéglős.

Kilényi C. és Társa

diyat, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg-uton megnyitott.

24 évig az aréna épületben volt üzletünk a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Sajáttermésű nemesfajú

sárga és görög

dinnyéit

ajánlja 1901

Hámory gazdaság

ARAD,

Deák Ferencz-utca 3., az udvarban.

A debreczeni országos szakkiállításán
éremmel kitüntetve.

Értesítés!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget értesíteni, hogy a talmagásra emelt házbér következtében

üzletünket

július hó 12-étől

Szabadság-tér 14. szám alá

helyeztük át.

Elvünk tovább is tisztelt vevőinket szolid árakkal és csakis saját készítményű lábbelivel szolgálunk. Mindennemű lábbelieket raktáron tartunk és mérték után készítünk. — Teljes tisztelettel 1865

Az Aradi Czipészek Termelő

Szövetkeze

Aradon, Szabadság-tér 14. sz.

Vidéki megrendeléseket a rendelés napján
továbbítjuk.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a **conanyzó** egyszer veszi és többé mászt nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregreda
bei Reibitz-Sauerbrunn.

Minden utánzat vagy utánnyomás büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csakis a zöld apácza védjeggyel. **Törvényileg védve.** Kiválóan híres és felülmúlhatatlan szer emésztési zavarok, gyomorgörcsök, kolika, katarus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patentzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve. 884

Thierry Centifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, sebesülés avagy mindentéle daganat ellen. 2 tégely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi

Thierry A. Gyógytára Pregreda, Rohits Sauerbrunn mellett.
Fűzetek több ezer közönségyűlési társalattal ingyen és bérmentve.

Raktárak a következő gyógytárakban: Budapest Török József és Egger Leó utraknál és Vértess Lajosnál Lugoson.

Árlejtési hirdetmény.

A muszkai gör. kel. hitközség az ottani templom tatarozásáért f. hó 26-án délelőtt 11 órakor az iskola helyiségében árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 4101 korona 28 fillér.

Az árlejtők kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 10% óvadékot letenni készpénzben.

Az érdekeltek úgy a tervet, valamint a költségvetést az iskola helyiségében megtekinthetik.

Muszka, 1906. augusztus hó 19-én.

Popescu György,

elnök.

2152

Muntean Aurél,

jegyző.

Önkéntes árverést

hirdetek f. é. szeptember 2. délelőtt 9 órára a következő tárgyakra:

Allatok: 17 1—4 éves csikó, 1 pár kocsiló, 12 vörös tarka növendék marha, 6 tehén, 50 hat hónapos malacz, 34 egy éves süldő, 13 két éves sertés.

Gazdasági eszközök: u. m. Sack ekék, tengeri kapák, foga-boronák, hengerek, gruberozók, vetőgépek, darológép, féderes kocsik, szánkók, szecs-kavágó, répavágó, aratógépek, járgány, gőz- és kézi tengeri morzsoló, százados és tizedes mérlegek, rosta, trieur stb.

Teljes kovács- és bognár felszerelés és apróbb gazdasági eszközök.

Az árverés Repszegen a vasúti állomás melletti gazdasági udvarban fog megtartatni.

2157

Bartha György.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomásra hozni, hogy folyó év szeptember hó 1-től kezdődőleg a Minorita-rend palotájában, **Weitzer János-utca 2. sz. a.** (volt Klapok Alajos-féle) **fényképészeti műtermet** átvettem és ott férjem vezetésével a mai kor igényeinek megfelelőleg

festő és fényképészeti műtermet

2163

nyitok.

Kiváló tisztelettel:

Balassa (Blaschka) Ernőné.

Nap és esőernyő raktár.

Kizárólag saját gyártmány!

Raktáram tulhalmozottsága, valamint az előhaladott idény miatt, **nap- és esőernyőmet** minden elfogadható árban bocsátom a mélyen tisztelt vevő közönség rendelkezésére.

Minden néven nevezendő ernyő behuzását és javítását 1—2 óra alatt a legjobb kivitelben és jutányos árban eszközölöm. 221

Nassan R.

Szabadság-tér 19.

Rosenblüh K. és Társa mellett.

Főraktár Aradon: 8692

Földes Kelemen gyógytárában.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

a „NAGY PIPÁ”-hoz címzett

(Salacz-utca 6.)

sörcsarnokot

átvettem, azt a mai kornak megfelelően átalakítottam és újonnan berendezve, a nagyérdemű közönségnek legjobban ajánlom. — Sok évi tapasztalataim ezen a téren, valamint azon körülmény, hogy csakis a legjobb tiszta italok és ételek kiszolgáltatása által a n. é. közönség teljes megelégedését kifogás érdemelni, remélni hadják, hogy a kellemes szórakozási helyé átalakított helyiségemet minél számosabban látogatni fogják. 2108

Magamat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva, kiváló tisztelettel

Cseh Hugó.

F. hó 19-én helyiségemet, mely már most a n. é. közönség rendelkezésére áll, ünnepélyesen megnyitom.

Hirdetményi kivonat.

világosi kir. járásbíró, mint nyíri hatóság közhírré teszi, Kvitkovszky Károly és csatlakozó dr. Schütz Henrik, dr. Salay Arnold, Molnár József, id. Klein Mór, Berger B. cég, Kvitkovszky János és Varjassy János végrehajthatónak néhai dr. Neumann Mihály örökösével végrehajtható elleni 1640 kor. 28 fill., 2600 kor., 5600 kor., 895 kor. 284 kor. 55 fill., 389 kor. 94 fill., 198 kor. 32 fill. és 302 kor. 01 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében az aradi kir. törvényszék, a világosi kir. járásbíró területén lévő, Kovaszincz község határában fekvő, a kovaszinczi 1820. sz. tjkvi A. + 2. sor 4582, 4583, 4584/b. hrsz. a szőlőnek dr. Neumann Mihály nevében álló B. 5. a. jutalékára 1931 kor. ugyanezen tjkvben A. + 3 sor 4535/c. hrsz. a ingatlanok B. 5. a. dr. Neumann Mihály nevében álló jutalékára 471. kor. és ugyanezen tjkvben A. + 4. a. 4606/b. hrsz. egész szőlőre mely fele részben dr. Neumann Mihály és fele részben a végrehajthatás alatt nem álló özv. dr. Neumann Mihályné sz. Szalai Lujza nevében áll az 1881. LX. t. cz. 156 § a a. pontja értelmében 46 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi szeptember hó 13. napjának délelőtti 9 órakor Kovaszincz község határában megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 193 kor. 10 fillért, 47 kor. 10 fillért és 4 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Világos, 1906. évi július hó 7-én. Eladó helyett: **Dr. Szarka,** kir. járásbíró.

3483—1906 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Schütz Henrik és a csatlakozó dr. Salay Arnold, Berger B. cég aradi, Kvitkovszky Károly, Kvitkovszky János, Molnár József és id. Klein Mór világosi és Varjassy János örökösök végrehajthatónak, néhai dr. Neumann Mihály örökösével végrehajtható elleni 2600, 5600, 895, 1640 kor. 50 fill., 389 kor. 94 fill., 198 kor. 32 fill. és 302 kor. 01 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében, az aradi kir. törvényszék, a világosi kir. járásbíró területén lévő, Világos község területén fekvő, a világosi 9771 sz. tjkvben A. + 1. sor. és 11028 hrsz. kaszálóra, 132 kor. továbbá a világosi 2361. tjkvben A. I. 1., 2. sor. és 1158. 59 hrsz. ház és 5983. hrsz. kenderföldnek, a végrehajtható szenvedett dr. Neumann Mihályt illető hányadára 598 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi szeptember hó 17. napjának délelőtti 9 órakor a világosi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál megállapított nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 13 kor. 20 fill. és 59 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világos, 1906. július 2-án.

Povolni, kir. albiró.

2153

Családi lakóház.

Négy szoba, fürdőszoba, udvartér, minden kényelemmel, Auilich Lajos utca 6. Felvilágosítás Nagy körut 11. földszint jobbra. 2139

Kiadó lakások.

szemben a színházzal (Vörösmarty-utca 2. sz.) a) II. emeleti utcai lakás: 5 szoba, fürdőszoba, konyha, cselédszoba és mellékhelyiségek; b) I. emeleti udvari lakás: 3 szoba, konyha és mellékhelyiségek f. é november 1-től bérbevehető. Bérvehető a házfelügyelőnél. 2009

Egy-két iskolás gyermeket

teljes ellátásra gyermektelen házaspár elfogad. Cím a kiadóhivatalban. 2172

Egy fűszer- és rövidáru segéd

azonnali belépésre kerestetik Beamer Odönnél Parkota. 2160

Honvédönkéntesi

új állás és közshadseregbeli egyenruha darabok jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban 2171

Urak!

Intelligens háznál izletes havi ebéd és vacsora kosztot kaphatnak. Ugyanott kiadó 2 csinosan hurozott szoba, esetleg teljes ellátás. Cím: Eötvös utca 12 földszint. 2170

Uri családnál

10—12 éves tanuló fiuk gondos ellenőrzés mellett teljes ellátásra felvételnek. Cím: özv. Banffy J. né, Szarvas utca 1. 2065

szoba-telek. Tuda-1782

Intelligens

szabad íz. jó házból való **iskolás gyermeket** ellátásra vállalna. Finom bánásmódról és felügyeletéről kezeskednek. Cím a kiadóhivatalban. 2180

Kovaszinczon

két teljesen termőképessé két-két kath. hold területű szőlő, házzal együtt eladó. Közlebbi értesítést ad Dr. Fischer Jenő ügyvédi irodájában, Aradon. 1989

Arad és Pécska között

Szederhát pusztán 240 hold a 1100 □ öl kitűnő minőségű szikmentes fekete föld holdanként 400 forintért eladó. Értekezhetni Haller Imre lg. tanítóval a Pécskán. 2166

Eladó

1. igen jó karban lévő boroshordók, hektója 4 kor. 2. több hektóliter ó és új fűszer bor jutányos áron. 3. egy jó termő szőlő. Oau Ljubomir, Kovaszincz (Arad-m). 2161

Locemobilokat

2%, 3. esetleg 4 létezőt keresek megvételre készpénz fizetés mellett. Ajánlatok Schillinger E. J. címre küldendők, Hódmező-Vásárhelyre. 2138

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szülők figyelmébe!

Ajánljuk nagy raktárunkat mindenféle leány és fiu kész fehérneműekben.

Legtartósabb minőségű harisnyák változatlanul olcsó árakban. Szenzációt keltenek pamut és ezérna vászon maradékjaink.

Hibátlan jó minőség pamut vászonnál 10—15 krajcárral méterenként olcsóbb mint végből.

Rumburgi vászon maradékoknál méterenként 25—30 krajcárral olcsóbban mint végből.

Rosenblüh K. és Társa.

3811

Schweitzzi himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!